

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2 Din, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Vojno stanje v Dunajskem Novem mestu

Skrajno napeta situacija - Mesto je spremenjeno v vojno taborišče - Vsa Avstrija z naraščajočo nervoznostjo pričakuje potek jutrišnjih prireditvev Heimwehra in Schutzbunda - Bati se je krvavih nemirov

— Dunajsko Novo mesto, 6. oktobra. Z naraščajočo nervoznostjo pričakuje v vsej Avstriji potek jutrišnjih prireditvev meščanskega Heimwehra in socialističnega Schutzbunda. Če tudi je bil po dolgotrajnih pogajanjih dosežen sporazum v toliko, da se bosta vtrili

obe prireditvi strogo ločeno in dasiravno so oblasti podvzele nena- vadno obsežne varnostne mere, se v vseh krogih boje, da bo prišlo do krvor- relitja. V okolici Dunajskega No- vega mesta je

že včeraj tekla kri. V Weissenbachu je ključavničar An- ton Kuban z nožem zabodel bivšega socialističnega župana in ga težko ra- nil. Delavci so nato napadli Kubana in ga tako premlatili, da je malo upanja, da ostane pri življenju. V Badenju je bilo snoči aretiranih devet komuni- stov, ki so hujskali delavstvo k krvo- relitju.

Tudi v Dunajskem Novem mestu je situacija zelo napeta.

Raditega so oblasti odredile zasedbo vseh javnih in tudi važnejših privatnih poslopij in industrijskih podjetij po vo- jaštvu. Do danes popoldne je koncentri- ranih v Dunajskem Novem Mestu

2500 orožnikov, v mestu samem in bližnji okolici pa je stacioniranih

sedem batalionov vojaštva. Komunisti so snoči delili po mestu le- take, v katerih so pozivali delavstvo na obračun s kapitalizmom. Policija je letake takoj zaplenila in izvršila števil- ne aretacije. Zelo

izzivalno pa postopa mestni občinski svet,

ki je v socialističnih rokah. Vsa ob- činska poslopja so okrašena z rdečimi zastavami, mestna občina pa je na ob- činske stroške postavila tudi v onem delu mesta, ki je določen za prireditve heimwehrovcev, slavoške z rdečimi zastavami. Tudi na hišne posestnike izvaja občina pritisk, tako da skoraj ni hiše, da bi ne imela rdeče zastave. Rdeče blago za zastave je bilo v Du- najskem Novem mestu že včeraj po- popolnoma razprodano, tako da je občina na lastne stroške nabavila večjo koli- čino potrebnega blaga z Dunaja. To postopanje mestne občine je izzvalo seveda veliko

oroženje v meščanskih krogih in razburjenje med heimwehrovci, ki zahtevajo odstranitev rdečih zastav, za časa njihove prireditve. Napetost na- rašča od ure do ure.

Veliko vprašanje je še, kako se bo razvijal jutri promet na kolodvoru. Po več številih rednih vlakov, ki vozi- jo na tej progi, je napovedanih še

nad 30 posebnih vlakov.

Bati se je, da bo ves promet zastajal, pa tudi železniške nesreče radi prena- trpanosti kolodvora niso izključene.

Posebni poročevalci zagrebškega «Jutarnjega lista» ki je danes dospel semkaj, opisuje položaj v Dunajskem Novem mestu takole:

Dunajsko Novo mesto je

podobno vojaškemu taborišču tik za

fronto.

Na vsakem koraku srečavaš do zob oborožene vojaše in orožnike, v mestu samem in v vsej okolici pa kar mrgoli vojaštva. Na kolodvoru že pri izstopu iz vlaka vidiš same bajonete.

Vsa javna poslopja so zasedena od vo- jaštva.

ki je v polni vojni opremi. Na kolodvo- ru zahtevajo orožniki od vsakega pot- nička legitimacijo in vsakdo mora po- jasniti namen svojega prihoda. Posto- pa pa pri tem zelo dostojno in disci- plinirano. Danes sicer še niso tako ri- gorozni, jutri pa bodo postopali, kakor zatrujejo, najstrožje. Pred kolodvo- rom stoji cela kolona avtomobilov za prevoz vojakov, orožnikov in policije. Danes so ves dopoldne prihajali poseb- ni vlaki, ki dovežajo vojaše celo iz Ti- rolske in Koroške. Na rampi

izkrcavajo konjenico in topništvo.

V mestu je stacioniran tudi bataljon vojaških kolesarjev in oddelek orožni- kov z motornimi kolesi.

Zadrževanje v bližini kolodvora ni dovoljeno. Vsakdo mora s kolodvora takoj oditi po svojih opravkih. Mesto samo napravi na človeka

vitis fronte.

Nikjer ne vidiš posameznih polici- stov, marveč vedno večje skupine. Po ulicah patrolirajo orožniki z nasajenimi bajonetami, na vsakem vogalu pa stoji vo- jaški oddelek v popolni vojni opremi. Vojaške patrulje stopajo naglo po uli- cah, večji vojaški oddelki pa gredo na periferiji mesta v svoja odrejena tabo- rišča. Vse mesto je prepleteno z impro- viziranimi telefonskimi zvezami, ki spa- jajo posredne vojaške odrede. V mestu je izredno mnogo artiljerije. Na glav- nem trgu je pripravljena

motorna baterija, edina, s katero se lahko postavlja seda- nja avstrijska armada. Povsod je prav- cati vojni hrup. Avtomobili dirjajo po ulicah, ordonanci brže na motornih ko- lesih, vmes se pojavljajo konjeniki. Pe- strost te nenavadne slike povečajo šte- vilne poljske kuhinje, vozovi z municijo in zaboji z ročnimi granatami.

Pa tudi na drugi strani se vrše pri- prave. V vedno večjih množicah prihaj- hajo reditelji Heimwehra, tuintam opa- ziš večje oddelke godbnikov in delega- cije organizacij z zastavami. Meščan- stvo je mirno. Plašljivci so že včeraj po-

Nečuvano postopanje z ruskimi emigranti

Mnoge ruske emigrante so nečloveško pretepli in izgnali iz naše države, češ da so boljševiki. — Brezuspešno apeliranje na pravičnost.

V Beogradu so se radi znanega inciden- ta s kubanskimi kozaki v Zagrebu, ki ga je obsodila vsa prečanska javnost, silno razburjali in očitali KDK, da preganja ne samo Srbijance in hegemoniste, marveč tu- di uboge ruske emigrante. Kako malo mo- ralne upravičenosti imajo baš beograjski krogi zgražati se nad postopanjem z ru- skimi emigranti, kaže jasno primer ruskega polkovnika Legata, ki so ga v Glavniči skoraj ubili. Danes pa je naša redakcija prejela iz Grada od ruskega emigranta, ki so ga na brutalen način pregnali iz naše dr- žave, pismo, ki še bolj dokazuje, kakor »dobrohotno« postopajo režimovci tudi z drugimi ruskimi emigranti. Pismo, ki nam ga je poslal inženjer Krešimir Kušnarev, bivši šumski referent v Gackem in bivši carski uradnik ruskega notranjega mini- strstva, se glasi:

»Spoštovani gospod urednik! Vaše plemenito zavzemanje za usodo nesrečnega ruskega emigranta Borisa Legata mi daje pravico, da se obračam na vas s prošnjo, da nam v svojem cenlemen listu odstopite mesta tudi za našo pritožbo. V prepisu vam prilagam brzojavko, ki smo jo 3. t. m. od- poslali g. notranjemu ministru in predsed- niku ministrskega sveta dr. Korošcu. V svo- ji nesreči apeliramo na pošteni tisk in vso pošteno javnost, ker minister policije neče slišati naših poročenj. Morda bo vsaj ni ta način prišla naša prošnja do ušes gosp. dr. Korošca. Če bi bila potrebna še kakšna po- jasnila ali informacije, smo vam vedno na razpolago. V nadi, da boste tudi nai zadevi posvetili svojo pozornost in nam pripomogli do zaščite, vas prosimo, g. urednik, da sprejmete izraz naše iskrene in trajne hvaležnosti za blagohotno zaščito ruskih inter- esov v naši največji nesreči. — Inž. Kušnarev.«

Priložena brzojavka, ki so jo poslali dr. Korošču prizadeti ruski emigranti inž. Kušnarev, bivši šumski referent v Gackem, Vasilije Veselago, bivši vojni uradnik v Sa- rajevu in Sergije Vasiljev, bivši načelnik informacijskega oddelka kubanske kosaške divizije, se glasi:

»V imenu pravice in človeškega čuta vas prosimo, da čimprej rešite našo proš- njo, ki smo jo že nešteto krat vložili pri notranjem ministru in na katero do danes še nismo dobili odgovora. Radi zlobne denunciacije so nas proglasili za komuni- ste.

Na nečloveški in strahovit način prete- pne so nas poglani preko meje v Avstrijo

begnili na Dunaj ali v Gradec, manj petični, ki si ne morejo dovoliti tako dragih izletov, pa so se malone zabari- kadirali v svojih hišah in se sploh ne pojavijo na ulicah. Skrajno nezadovolj- ni so trgovci in gostilničarji. Trgovine in gostilne so prazne, ker ostajajo do- mačini doma, vojakom in drugim čuva- jem javnega reda pa je vživanje alko- hola strogo prepovedano. Poleg tega pa so blasti odredile, da morajo biti danes

gostilne ves dan zaprte.

Jutri, na dan razburljivih prireditvev pa smejo biti odprte samo eno uro opoldne in eno uro zvečer.

Vojaški krogi, ki jim je poverjeno vzdrževanje miru in reda o priliki ju- trišnjih prireditvev, upajo, da ne bo pri- šlo do večjih izgrediv. Smatrajo, pa, da so izredno obsežne varnostne mere neobhodno potrebne, da morejo vsak

nemir v kali zadušiti.

Danes opoldne bo

v tovarnah ustavljeno vse delo.

Dunajsko Novo mesto ima okrog 40 tisoč prebivalcev, izmed katerih je nad polovica iz delavskih krogov. Zato bo do jutri varnostni ukrepi še poostreni.

Po 6. uri zvečer ne sme nihče več na ulico.

Vzdrževanje miru in reda bo vodil osebno spodnjeavstrijski deželni glavar Buresch, ki je prisel danes popoldne v dunajsko Novo mesto.

brez dokumentov, nas ločili od naših otrok, nam vzeli denar in našo zasebno lastnino ter nas tako poglani v pogin, pred katerim nas je rešila samo mati ruskega cesarja Marija Feodorovna, ki nam je potom svojega ponož- nega odbora poslala podporo, od katere ži- vimo še sedaj, čakajoč na rešitev naše proš- nje. Kot udani patrijotje carske Rusije smo se borili v svetovni vojni za svobodo Slovan- stva in 7 let po priznanju naših predstojni- kov zvesto služili v državni službi kraljevine SHS vestno branili interese države in brat- skega naroda, ki nas je gostoljubno sprejel v najtežjih trenutkih našega življenja. Ni se nam pač niti sanjalo, da bi v bratski slo- vanski državi nezaščitenim beguncem odvze- li osnovne pravice vsakega človeka, pravico do zaščite zakona in do zakonite obrambe.

Brez vsake precizne obtožbe, brez sode in obrambe, brez dokazov in podlage, so nas skrivaj poglani preko meje, prepustajoč naše rodline v nepopolni bedi in obupu.

Absurdne klevete in smešne trditve, da smo bili mi boljševiški agitatorji, lahko po- bičemo z nešteti dokazi, čim bi nam bila dana možnost zakonite obrambe. Prepriča- ni da ni na svetu sodišča, ki bi poštene ljudi obsodilo na podlagi klevet, ki jih ni mogoče nikar dokazati in da bi redno sod- no postopanje odkrilo marsikako »povelji- vo« dejanje, ki v mnogo večji luči meri agi- tira za boljševizem, vas gospod minister in ministrski predsednik tudi tem potom pro- simo, da nam omogočite, da se pred red- nim sodiščem potom zakonitega postopa- nja operemo proti nam naperjenih očitkov. V nadi, da boste našo zadevo čimprej pra- vično rešili, beležimo z odličnim spoštova- njem itd.

Lep red v beograjskih ministrstvih

— Beograd, 6. oktobra. V političnih krogih so že del časa ugibali, zakaj doslej še ni bila izveščena izmenjava ratifikacijskih listin o netunskih in beograjskih konven- cijah. Šele sedaj je ta zagonetka odkrita. V sedanjem ministru so namreč izgubili važ- ne listine, ki spadajo k tem konvencijam. Premetali so že vse ministristvo, pa jih do- slej še niso našli.

KDOR OČLAŠUJE

TA NAPREDUJE!

Sledovi zagonetnega zločina na Bledu

Orožniki so našli pod Babjim zobom pri Bledu obžgano okostje neznane ženske, ki je bila najbrž umorjena.

Ljubljana, 6. oktobra. Danes dopoldne je prejela policijska direkcija v Ljubljani daljše poročilo o groznem zločinu, ki ga je v četrtek dne 4. t. m. odkrila blejska orožniška patru- lja v gozdu pod jamo Babji zob. Tam so našli umorjeno in sežgano truplo neznane ženske.

V četrtek je odšla orožniška patru- lja z Bleda, da kakor običajno obhodi svoj rajon in pregleda blejsko okolico. V gozdu pod Babjim zobom je nalete- la patrolja na popolnoma ožgano žen- sko okostje. Pri kosterh so orožniki našli del ožganega krila iz modrega ševjota, del ožgane ženske srajce, par svilenih ženskih nogavic in zapesnitico iz alpa- ke, ki je bila sestavljena iz več člen- kov. Najdeno okostje in razni sledovi pričajo, da je postala neznanka žrtev zločina, odnosno roparskega umora.

Orožniška postaja na Bledu je ta- koj uvedla obširno preiskavo in je do- gnala, da ne gre za domačinko, ker v

njenem rajonu ne pogrešajo nobene ženske. Umorjenka je najbrž tujka. — Morda je bila na Bledu na počitnicah in je napravila z znancom izlet na Bab- ji zob. Ni izključeno, da jo je znanec spotoma zavratno napadel, umoril in oropal. Orožniki so napeli vse sile, da pojasnijo zagonetno smrt neznane žen- ske, toda doslej je bil njihov trud za- man. Vendar upajo, da bo morilec pri- šel v roke pravice.

Vest o groznem zločinu je vzbudila med blejskim prebivalstvom in okoli- čani splošno razburjenje in sočutje z nesrečno žrtvijo bestialnega morilca. Prebivalstvo živahno komentira stra- no odkritje in ugiba, kdo bi bila žrtev in kdo jo je umoril. Zločin seveda ne bo pojasnjen, dokler orožniki ne poi- vedo, od kod in kdo je bila ženska, ki je našla v neposredni bližini našega priljubljenega letovišča tako tragično smrt.

mora sedaj sam popravljeni v strahu pred tiskovnimi tožbami?! Ako »Slovenec« res neče delati krivice gg. Germeku in Šmaj- deku ter drugim obrekovalcem, naj pove, kdo je bil njegov informator, da bo prejel plačilo, ki mu po pravici gre.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 6. oktobra. V četrtek je bil izvršen v Akademski dom na Miklošičevi cesti drzen vlom. Neki fantalin je preplezal ograjo na Miklošičevi cesti in zlezal v notranje prostore Akade- mskega doma. Tam je nabral in pokradel ve- lik del zaloga starih številk katoliških revij »Križ« in »Križ na gorici« ter vso še ne raz- pečano novo zalogo nove številke. Odnese- le je okoli 2000 kg »Križac«. Toda mladi tat ni prišel daleč. Včeraj dopoldne je policijski agent na Vodnikovem trgu prijel jedva 15- letnega brezposelnega kleparskega vajenca Jožeta V., ki je ponujal star papir, večino- ma je bila to revija »Križ na gorici«, branje- kam na prodaj. Prodaj je že večjo zalogo pa- pirja, ko ga je agent zasledil. Na kriminalnem uradu so dognali, da je mladi V. prodal že dve tretjini zaloge papirja in sicer večinoma po 3 Din za kg. Zaslužil je torej bagatelo, dočim so bile ukradene zaloge revije »Križ na gorici« vredne najmanj 20.000 Din. Policija je fanta, ki ima menda še več drugih, zlasti pa podstrešnih vlovov in tatvin na vesti, izročila sodišču.

Mesar Andrej Marčan iz Ljubljane je dne 1. oktobra kupil na sejmu v Kranju lepega 600 kg težkega vola in ga pustil svojemu gonjaču Janezu Šilarju proti Ljubljani. Šilar je vola gnil preko Smednika proti Ljublja- ni, ker pa je bila žival precej plašljiva, si je ponoči ni upal gnati in je vola zaprl v šupo posestnika Janeza Božiča v Vikevčah. Ponoči je vol iz šupe pobegnil, ni pa izključeno, da ga je kdo odpeljal. Če so ga že našli, ni zna- no.

Policijska direkcija je prejela obvestilo graške policije, da je bilo tam pred lnevi vlomljeno v muzej in je tat odnesel razne zgodovinske dragocenosti, zlasti pa mnogo zlatnikov iz 6. in 17. stoletja. Skupna ško- la znaša 160.000 Din.

Graška policija sumi, da je jo vlomilec ubral proti Jugoslaviji.

Iz ljubljanskega policijskega okoliša je bil za dobo enega leta izgnan Alojzij Ander- lič, ki je v ljubljanski okolici izvršil več tatvin.

Danes »Otvoritveni plesni večer« g. Jenka v veliki dvorani »Kazine« ob 8. uri zvečer. Jazz-band Negodé. Vabljeni vsi plesateljini. Študenti (-inje) znižano članarino.

Borzna poročila

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.35, Berlin 13.5625, Budimpešta 9.933, London 276.08, Milan 298.20, Newyork 56.94, Pariz 222.60, Praga 168.77, Curih 1095.6. Efekti: Vojna škoda 439

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.35, Berlin 13.5625, Budimpešta 9.933, Milan 298.20, London 276.08, Newyork 56.94, Pariz 222.60, Praga 168.77, Curih 1095.6

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 78.13, Bu- dimpešta 90.65, Berlin 123.78, Praga 15.40, Milan 27.21, Pariz 20.81, London 25.1925, Newyork 519.60.

Triumf slovenske pesmi v Krakovu

Pevski zbor Glasbene Matice je dosegel v Krakovu sijajen uspeh. — Krakovčane je slovenska pesem tako očarala, da so prosili naše pevce, naj koncert ponovno.

Krakov, 5. oktobra. O navdušenem sprejemu v prvem večjem poljskem mestu sem poročal že v prvem pismu. Navdušenje prebivalstva ob našem prihodu se sploh ne da popisati. Poljski so nas sprejeli tako prijazno, da nam ostane njihova gostoljubnost vse življenje v spominu in da smo kakor na čestnoslovaških tudi na poljskih tleh vsi čutili, da smo svoji med svojimi. Po ogledu mesta in kratkem počitku smo nastopili ob 8. zvečer na koncertu v »Starem Teatru«. Dvorana je bila razprodana. Koncert so oddajali tudi po radiu. Zbrana je bila elita krakovskega glasbenega sveta, zastopniki oblasti, več pevskih društev ter naši prijatelji prof. dr. Vojislav Molé, ga. Ana Pirgova - Florjancičeva, ki je prišla na koncert iz Lvova, prof. dr. Fran Ilesić, naši doktori študiranja v Krakovu na univerzi, naši dobri znanstveniki, ga. Zathay, ga. Lewandowska, Lovčičanska in drugi, ki so nas ves čas našega bivanja v Krakovu spremljali in nam razkazovali zanimivosti mesta.

Že s poljsko državno himno je zbor razveljavil vse poslušalce. Po končanem prvem delu koncerta so bili zboru ob viharjem ploskanju poklonjeni krasni šopki in cele košare cvetlic od krakovskega pevskega društva »Echo«, ki je poklonilo zboru tudi krasen velik album mesta Krakova. Akademski pevski zbor nam je poklonil prekrasen album poljskega slikarstva, zveza pevskih zborov krakovskega vojvodstva pa krasen šopek. Na odru je pozdravila matični zbor v lepem nagovoru v poljski gdi. Javdiva Zbrozskova, v imenu Zveze krakovskih pevskih društev njen predsednik, v imenu akademskega zbora pa g. Mikowski. Za pozdrave se je z odra zahvalil predsednik Glasbene Matice dr. Ravnihar.

Vse točke programa je sprejelo občinstvo.

stivo z nepopisnim odobravanjem in navdušenjem. Zbor je moral ponoviti »Napitnico«, »Mladega junaka«, »Zdravo Marijo«, in »Gor čez izaro«. Koncert je Poljakom tako ugajal da je bila po profesorju glasbe dr. Zachinskemu izražena splošna želja, naj se enkrat nastopimo v Krakovu. V hipu, ko pišemo to pismo, se še vrše pogajanja glede drugega nastopa. Splošno se po Krakovu govori, da takega koncertnega užitka mesto že dolgo ni doživelo. Krakovski časopisje priobči jutri obširna poročila o našem nastopu, o katerih bom podrobneje še poročal. Po koncertu so nam priredili skupno večerjo v eni najlepših krakovskih restavracij.

V četrtek zjutraj smo si ogledali nekatere zgodovinske zanimivosti Krakova, med drugim cerkev Sv. Ane muzej slik in slavni grad Wawel. Zbor je bil povabljen tudi v najmodernejšo krakovsko tiskarno, kjer se tiska »Kurier Codzieni«. Na strehi tiskarne, ki zavzema impozantno poslopje, smo se fotografirali. Zbor se je zahvalil za gostoljubnost s »Skrjancom« in »Slovenec sem«. Številno tiskarsko osebje je sprejelo obe slovenski pesmi z viharjem ploskanjem. Deputacija Glasbene Matice je napravila dopolne več olicijelnih posetov, tako pri vodji Ludviku Darewskem, pri županu mesta in pri poveljniku vojaške posadke.

V prekrasnem zgodovinskem Krakovu smo se počutili v pravem pomenu besede kakor bratje med brati. Povsod nas je prebivalstvo navdušeno, pozdravljalo in nas sprejemalo s cvetjem. Popoldne smo napravili izlet v Wieliczko, kjer so velika ležišča soli. Zvečer nam priredi vojvoda Darewsky banket, o katerem bom poročal v naslednjem dopisu.

P.

Zanimiva in poučna kulturna prireditev

Pogled v paviljone na velesejmu, kjer so priredili naši grafični delavci in novinarji razstavo mednarodnega časopisja in grafičnih izdelkov.

Razstava »Tisk« spada nedvomno med najbolj zanimive kulturne prireditve, kar jih je videla doslej Slovenija. Razstava, kaže razvoj tiska, vse njegove faze in podrobnosti, podaja sliko litografije, bakrotiska, svetlotiska itd., prikazana je vsa zgodovina slovenskega tiskarstva od njegovih prvih početkov pa do danes, razstavljeno so lesorezi in bakrorezi, klišei, časopisje vseh vrst in narodov, grafična dela, najprimitivnejši in najmodernejši tehnični pripomočki.

Razstava sama je izredno pestra, pregledna in za naše razmere naravnost vzorna, dasi nepopolna, kajti popolna razstava tiska zahteva ogromno dela in gmočnih žrtve. Vse je spretno, okusno in pregledno aranžirano, pomljivo vsakemu ljubiku. Razdeljena je na tri paviljone in sicer F, G in K. Sprehod po velesejskih prostorih, kjer je razstava tiska nudi vsakomur zanimivo sliko, vsak bo tu rad postal dve ali tri uri in si ogledal neštete zanimivosti, ki so prispele iz vseh krajev in koncev sveta in ki pričajo, da se prireditelji niso strahli ne truda ne dela, ne ogromnih stroškov, da pokažejo občinstvu res nekaj zanimivega in poučnega.

Ze samo pogled v paviljon F, kjer je razstava svetovnega časopisja, nudi izredno pestro sliko. Vse stene so prevlečene s črnim papirjem, na katerih se lepo odražajo listi, revije, časopisi vseh vrst in držav. Zastopane so vse evropske države, počenši od male Finske in Litve, do ogromne Rusije in časopisno najmočnejše Evrope in Nemčije. Povsod je navedeno, koliko časopisov izdaja ta ali ona država, na kaki kulturni stopnji se nahaja, koliko ima šol itd. Najbogatejša je gotovo izbira češkoslovaških listov in revij, močno sta zastopani tudi Nemčija in Avstrija.

Zastopani pa niso samo domači in evropski časopisi in revije, marveč tudi Amerika, eksotična Avstralija, dalje Indija, Kanarsko otočje, Filipini, Nova Zelandija, Kuba, Mehika, Bolivija, Argentina, Brazilija, Čile in druge. Res interesantna in originalna je razstava japonskih listov, žurnalov, znanstvenih revij, novic, tednikov, mesečnikov itd. Od eksotičnih gostov je menda razstava listov iz dežele vzhajajočega solca ena najpopolnejših.

Časopisje je znak in merilo kulturne stopnje vsakega naroda, časopisje je veseli. To je pa povedano z ogromnim napisom, ki je pritrjen po vsej dolžini stropa paviljona F.

V paviljonu K je zgodovinski del razstave. Tu vidimo pregledno zgodovino našega tiska in tiskarstva vobče, naša najstarejša dela, ki so jih deloma zbrali vrli grafičarji sami, a deloma jih je posodil ljubljanski muzej. Naši najstarejši listi in revije so na razstavi, tu je nanizano ogromno materiala, ki bi dal za podoben opis več strani gradiva. Omeniti je le nekatere važnejše stvari. Tako pestro muzejsko zbirko, med katero so ohranjena večina zgodovinsko važna dela, krasne slike, na svili tiskana vabila za gledališče iz Napoleоновih časov itd. Lepa je tudi Gladnikova zbirka, ki v glavnem predčuje razvoj pisave, zanimiva zbirka bakrorezov, lesorezov, klišejev Blaskovih dedičev itd. Tako kakor v naslednjem paviljonu G, tudi tu slike nazorno predčujejo razvoj tiskarske umetnosti.

Sredi paviljona K so razstavljena razna grafična dela, dela grafičnega tečaja, risbe, barvnate skale itd. Tu so tudi slike odborov in raznih zaslužnih delavcev na polju tiskarske umetnosti.

Sosedni del je rezerviran za razstavo našega časopisja, ki zavzema ves ogromni kompleks.

pleks. Razstavljeno je vse jugoslovansko časopisje, revije, tedniki, mesečniki, znanstvene in leposlovne knjige in revije itd. Ta oddelek je gotovo eden najpopolnejših in najzanimivejših, saj priča o razvoju našega mladega časopisja in tiskarske umetnosti.

Paviljon G nudi splošen pregled. Takoj pri vходу na desni in na levi so razstavili Sokoli in Orli zbirko svojih plakatov, vabil, etiket, znakov, koledarjev itd. Slede propagandne slike naše revije in naših domačih letovišč, pa tudi velesejska uprava se je potrudila in je prispevala čedno zbirko svojih plakatov in tiskovin, ki jih je dala v osmih letih obstoja velesejske založbe. Druge zbirke kažejo razvoj tiskarstva, litografije, tiska na pločevino, diplome, menice, etikete, bakrotiske, svetlotiske, a na drugem koncu je bogata zbirka češkoslovaških del in tiskovin. Pozornost vzbujajo prekrasne barvne skupine družbe Cromos, sadje v barvah, japonske, avstralske slike in druge. V splošnem lahko rečemo, da je razstava lep dokaz poštovanosti in truda naših grafičnih delavcev in novinarjev, ki zaslužijo vse priznanje, a naše občinstvo se jim bo najlepše oddolžilo za njihov trud s tem, da v čim večjem številu poseti razstavo.

Javna dražba.

Dne 19. oktobra 1928 bo na Okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 15, javna dražba posestva Zgornji Rožnik, obstoječega iz hiše, gospodarskega poslopja, vrta, njiv, travnikov in gozda. — Cenilna vrednost Din 332.484. — Najmanjši ponudek Din 221.656. —

Pojasnilo k polemiki Seliškar contra Maleš

V poročilu o »duševnih profilih četrte generacije« v »Slov. Narodu« dne 16. tm. in s tem nastalo polemiko med Tonetom Seliškarjem in Miho Malešem zaradi besede »šolmašter« objavljamo sledeče pojasnilo: Miha Maleš je dal našemu uredniku zelo obširno izjavo, v kateri je ostro kritiziral zlasti slikarje diletante, kakor so nekateri učitelji, ki jih je Maleš v »Ponedeljku« dne 24. p. m. tudi imenoval s polnimi imeni, in tudi te kritiziral je kot diletante, ki kvarijo ugled resničnim umetnikom, ne pa kot učitelje. Ker je bilo treba Malešev izjavo močno krajšati in je to v priložnosti avtor sam, je naš poročevalec krajšal Malešev tekst in ga popravil v toliko, da je v stavku »učitelj pomolil nos v razstavo...« nadomestil besedo učitelj, ki jo je rabil Maleš, z besedo »šolmašter« ter je tako s to besedo na kratko označil obširno Malešev kritiko diletantov sploh. Saj beseda »šolmašter« pomeni človeka, ki je svoje čase zvonil in orglar v cerkvi, vzgal mladino, zdravil ljudi in živali ter jim izdiral zobe, torej človeka z mnogimi poklici ali pol tiča pol miš, kakršni so danes v splošnem nemogoči. Menimo, da se nobeden naših učiteljev ne čuti prizadetega z besedo »šolmašter« v tem primeru in je izražanje te besede v tem primeru z zaviljanj, posploševanjem na ves učiteljski stan, pozivom na stanovsko zavednost in boj kot ter ponos tovarišev samo neumestno izjavljanje in skrajno demagoško početje. Tembolji, ker Miha Maleš »šolmašter« v zgoraj označenem smislu imenoval s polnimi imeni.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Zračni promet med Zagrebom in Beogradom ustavljen. — Strašen prizor na ulici. — Žagonezna smrt mlade Zagrebčanke. — Nevaren vlomilec pod ključem

Iz Beograda poročajo, da je včeraj odletel zadnji zrakoplov družbe za zračni promet iz Beograda v Zagreb. Včeraj je priletel iz Zagreba v Beograd predzadnji potniški avion in danes dospe zadnje potniško letalo iz Zagreba v Beograd. S tem bo letanje s potniškimi letali med Zagrebom in Beogradom za to sezono končano. Pozimi letala namreč ne bodo oskrbovala prometa med obema prestolicama. Prihodnje pomlad se pa odprti zopet redni zračni promet na tej progi. Družba je ustavila zračni promet, ker je dobila za to leto kredita samo za 400 letov. Z včerajšnjim dnem je bila ta številka dosežena. Danes odleti zadnji aeroplan iz Zagreba v Beograd. To letalo je služilo v Zagrebu za rezervno. S tem letom je bilo torej na progi Zagreb-Beograd in obratno 401 letov. Vsi štirje potniški avioni so v najboljšem stanju. To sezono se ni pripetila nobena večja nesreča. Uprava družbe je izjavila, da je popolnoma zadovoljna z dosedanjim prometom, ki je bil državi in posameznikom v prid. Drugo pomlad ko bo proga zopet odprta, zračni promet v naši državi razširjen. Zračna proga Beograd-Zagreb se bo podaljšala do Maribora in od Beograda do Skoplja, a najbrž tudi od Zagreba do Ljubljane.

Včeraj se je neki kočijaž, čija identiteta zagrebška policija še ni ugotovila in ve o njem samo, da mu je ime Slavko, vračal iz vinograda nadškofovega posestva na nadškofovo imetje na Bjeički cesti. Na vozu je imel natovorjen velik sod, ki so ga rabili pri trgatvi. Svojega sina, 7 letnega dečka, je kočijaž poslal naprej s kočarico grozdja. Deček je odšel proti domu po bližnjici. Ko je došel na Medvešček, je srečal nekega voznika. ki je v pijanosti divje podil konje in se zaletel v dečka. Čeprav je podivjani voznik videl, da je deček pod konji, je še vedno udrihal po ubogi živini tako, da je voz šel preko dečka in ga težko poškodoval. Voznika policija še ni našla. Mimo je prišel neki dijak, ki je dečku nudil prvo pomoč. Pobrjal ga je in mesel v bližnjo hišo. Med tem je prišel tudi oče ponesrečenega dečka. Ta je pozval avto in odpeljal na pol mrtvega sina v bolnico. Policija išče brezvestnega voznika. Dečkovo stanje je brezupno, ker ima težke notranje poškodbe in je izgubil tudi mnogo krvi.

Pred dnevi je neka mlada ženska srečala na Prilazu v Zagrebu neko gospo in jo vprašala, ali potrebuje morda služkinjo. Ženska je izjavila, da še ni nikjer služila in bi rada stopila v službo pri kakih gospodinjah v mestu. Gospa je vedela, da rabi nena soseda dr. Jankovičeva služkinjo in je dekle napotila k njej. Jankovičeva je ponudila takoj sprejela. Dekle je imelo poselsko knjižico v redu. Iz knjižice je bilo razvidno, da se piše Kata Duduković, 25 let stara, rodom iz Mrzlopolja. Služkinja je bila vedno dobre volje in je ljubila posebno otroke svoje delodajalke. V četrtek je prišel neki deček in je vprašal po Kati. Ko je služkinja prišla, ji je deček rekel, da jo na cesti čaka sestra. Služkinja je vzela plašč in odšla iz hiše. Prav nič ni bila presenečena, da jo je obiskala sestra. Domačim se je zdelo čudno tem bolj, ker dekle ni nikdar preje povedalo, da ima sestro v Zagrebu. Ko so pogledali skozi okno za služkinjo, so videli, da se pogovarja za ogled z nekim vojakom. Ko se je vrnila, ni hotela povedati, kdo je vojak. Rekla je samo, da je iz njene rojstnega kraja in da jo je povabil na izprehod po večerji, kar je pa ona odbila. Ni bila razburjena, mirno je opravljala svoje posle, kakor ponavadi. Preden je gospodinja legla spat, je šla v kuhinjo in je zaklicala služkinjo, naj pazi na plin. Služkinja je odgovorila: Nič se ne bojte gospa! in je legla v posteljo v svoji sobi. Naslednje jutro je pek zaman zvonil; služkinja mu ni odprla kakor ponavadi vsako jutro. Gospa se je zbudila in šla pogledat, kaj je z njo. Takoj na hodniku je začutila plin in našla služkinjo mrtvo v njeni sobici. Poklicali so rešilno postajo in komisto, ki je mogla ugotoviti samo smrt nesrečne Kate. Nastalo je vprašanje, ali se je Kata sama zastrupila s plinom ali je pozabila zapreti plin in je tako po nesreči izgubila svoje življenje. Gospodinja se je zdelo, da se Kata zadnje čase sumljivo vede in je sumila, da je noseča. Komistija bo z obdukcijo ugotovila, koliko je na tem resnice. Če je bila služkinja res noseča, je verjetno, da je dan pred smrtjo to povedala svojemu fantu, ki jo je klical na ulico, in je nato, ko je legla v posteljo, pustila plin odprt, da bi s prostovoljno smrtjo zabrisala svojo sramoto. Najbrž pa pravega vzroka njene smrti ne bodo zvedeli nikoli.

Kakor smo že poročali, je pred dnevi izginila iz poštnega vagona novosadskega vlaka tik pred postajo vreča z 880 tisoč Din. Veliko tatvino so opazili že zvečer in osumili postarja vlaka Rista Nikolića. Kljub njegovi aretaciji je bila policija prepričana, da je pravi tat neki Josip Tafe, ki je bil v poštni službi v Novem Sadu in je bil odpuščen zaradi raznih nekorektnosti. Od tedaj se je začel pečati s tatvinami denarnih pisem in je pred letom dni vlomil v

poštni vagon vlaka v Beočin ter odnesel večje število denarnih pisem in denarja. Policija ga je kmalu izsledila in obsojen je bil na 1 leto težke ječe, ki jo je tudi odsedel. Pozneje je imela policija z njim še opravka zaradi večjih in manjših tatvin. Ker je vse kazalo, da je tatvino v poštni voz izvršil človek, ki je dobro poznal manipulacijo v vozu, je policija takoj osumila Tafeja in izdala za njim italico. Njegova slika je bila brž pomnožena in razposlana na vse strani. Zasledovanje vlomilca se je začelo hitro in z vso energijo. Tiralico z opisom je dobila tudi orožniška postaja v Sremski Kamenici. Predvčerajšnjim je orožnik Stojan Arešina pregledoval lokale v Sremski Kamenici. Prišel je tudi v gostilno »Fruška gora« in zagledal v kotu nekega moškega, ki se je bavaval s tremi veselimi deklicami. Orožnik je v njem takoj spoznal Tafeja in ga aretiral. Vlomilec je bil popolnoma miren in je takoj priznal svoj delikt. Z nekim svojim pajdašem, ki je tudi že pod ključem, je Tafe zasnoval vlom v poštni voz. Ko se je zmrščilo, je skočil na vlak na postaji Futog. Imel je samo 15 minut časa za svoj posel. Splazil se je v poštni voz, kjer je bil zaposlen poštar Risto Nikolić. Ta je urejeval pošto, ker je bil Novi Sad že blizu. Skozi okno je pazno sledil vsaki poštarjevi kretnji in ko se je Nikolić za trenutke odstranil iz voza v sosedni oddelek, je Tafe skočil v vagon in porabil največje denarno vrečo, v kateri je bilo 880.000 Din. Pred postajo v Novem Sadu je skočil z vlaka. Svojemu pomagaču je Tafe dal 20.000 Din, ostalo je pa pridržal zase. Med tem, ko je policija obkrožila kolodvor, je pravi vlomilec korakal mimo policijske direkcije in odšel v Petrovaradin. Drugi dan je odšel v Sremske Kamenice in si kupil novo obleko. Vrnil se je zopet v Petrovaradin in si kupil samokres in 50 nabojev. Popoldne je našel na ulici tri vešele devojke in se z njimi odpeljal v Sremsko Kamenico, ker ga je orožnik Arešina spoznal in aretiral. Nesrečen sem, je dejal tat v zaporu, nisem mislil, da bo v vreči tako veliko denarja. Hotel sem ukrasti samo nekaj tisočakov, za katere se ne bi splašalo dvigniti toliko prahu. Na moje nesrečo je bilo v vreči toliko denarja, da je bila alarmirana vsa policija in orožništvo, ki me je ujelo. Tako je, če človek nima sreče. Res ni imel sreče. Pomagaču dal 20.000 Din, zapravil je 10.000 Din, ostalo so pa našli pri njem. Poštaria Nikolića so takoj izpustili iz zapore.

Najpretnostnejša tragedija
velike zabrane ljubavi

ANA KARENINA

Grete Garbo - John Gilbert

Pride! Pride! Ne pozabte!

Sport

— Službene objave LPH-a: (iz seje u. o. dne 3. X. 1928). Okrožna finalna prvenstvena tekma SK. Ilirija : SK. Slavnica se preloži na 14. X. Kot mesto odigranja se definitivno določi Ljubljana, kar je igrišče v Cerknici poplavljeno. Na odjavo kluba se črta za I. SK. Maribor igralca Škapin Boža. G. Voglar se poziva, da nemudoma pošlje sodniško poročilo o prvenstveni tekmi I. SK. Maribor : SK. Ptuj od 23. IX. Vse g. sodnike se opozarja, da imajo pošiljati sodniška poročila najkasneje tekem 48 ur po odigrani tekmi. Poročilo ima biti priloženo vsakokratna sodniška taksa. G. Doberlet se poziva, da pošlje nemudoma sodniško takso iz tekme ASK. Primorje : SK. Mura od 2. IX. Sklene se k vsem bodočim hazenskim tekam delegirati po enega službujočega podsaveznega odbornika, ki bo nadziral rediteljstvo in pazil na splošni red na igrišču. Na prošnjo Edinosti v Celju, se pošlje v nedeljo 7. tm. v Celje eno podsavezno društvo, ki odigra z Edinostjo poskusno tekmo. Postavo družine določi tehnični referent. Verificira se prvenstvena tekma ISSK. Maribor : SK. Ilirija z rezultatom 9 : 6 (5 : 2) za I. SK. Maribor. Za priv. tekmo I. SK. Maribor : SK. Ilirija se delegira sodnik g. Baltezar, isti se delegira sodnik g. Baltezar, isti sodnik se delegira tudi za tekmo Edinost Celje : Podsavezni tim v Celju. Ker se v naslednjem času pogosto čitajo poročila o preostrih azenskih tekmah, katero dejstvo bi utegnili škodovati propagandi hazene, naroča LPH. vsem gg. sodnikom, da strogo pazijo pri vseh tekmah na fair igro in da v kati zažene poskus ostre igre, ki se mora za vsako ceno odstraniti iz panog ženskih sportov. V doseg tega nameraj naj se gg. sodniki poslužujejo najostrejših kazni, poleg tega pa naj vsak slučaj nedopustne igre javijo u. o. podsaveza. — Tajnica.

— Jutrišnje nogometne tekme v Sloveniji. V Ljubljani: Igrišče SK. Ilirije: ob 14. finale za poškodbeni fond LPH Ilirija : Svoboda, ob 15.45 prvenstvena tekma Hermes : Jadran. Igrišče ASK Primorja: ob 10.15 prvenstvena tekma Hermes rez. : Jadran rez. ob 14. prv. tekma Primorje rez. : Slovan rez. ob 16. prv. tekma Primorje : Slovan. — V Mariboru: I. kolo prvenstvenih tekem na igrišču SSK. Maribor Rapid : Ptuj. Železnikar : Svoboda. — V Celju: prijateljska tekma SK. Celje : SSK Maribor komb. — V Novem mestu: prijateljska tekma SK. Elan : SK. Ilirija rez.

— Službene iz LPH-a. Za podsavezno društvo, ki nastopi v nedeljo v Celju se definitivno določajo sledeče igralke: Senko-viš I in II, Papež I in II, Janežič, Mirtič (vse SK. Ilirija), Višič (SK. Ptuj), Podboj (ASK. Prim.) Rezerve: Godler I, Trampuž (obe SK. Ilirija), Kaisev, Sajovic (obe ASK. Prim.) Rezervne igralke naj se zglase danes zvečer ob 18.30 v posebni sobi kavarnе Evropa, kjer jim sporoči, katera od njih potuje v Celje. Odhod iz Ljubljane v nedeljo ob 12. uri popoldne. Na kolodvoru imajo biti vse igralke s kompletno opremo najkasneje ob 11.45. Krila podsavezna se dvignejo v garderobi SK. Ilirije. — Tehnični referent.

— Finale hazenskega prvenstva Slovenije za 1928 odigrata jutri v Mariboru hazenski družini SSK Maribor in ljubljanske Ilirije. Prvo srečanje med njima preteklo nedeljo je končalo kot znano z 9:6 v korist Maribora. Ilirija ima valed tega leta slabši izgled, da si pribori prvenstvo; potrebovala bi zato jutri zmage z najmanj 4 goli razlike.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 6. oktobra 1928; katoličani: Brunon, pravoslavni: 23. septembra. Jutri: Nedelja, 7. oktobra 1928; katoličani: Rožnovenska nedelja, pravoslavni: 24. septembra, Dragosta.

DANASJNE PRIREDITVE
Kino Matica: »Bela Hanuma«.
Kino Ideal: »Največji pustolovec«.
Drama: »Kukul«.

PRIREDTIVE V NEDELJO
Kino Matica: »Bela Hanuma«.
Kino Ideal: »Največji pustolovec«.
Drama: Ob 13. »Pohujšanje v dolini šent-florjanski«; ob 20. »Krog s kredom«.

DEZURNE LEKARNE.
Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg. Ustvar, Sv. Petra cesta; Hočevar, Spodnja Šiška.

Pepe v Piškopeji

Grandiozno idejo o novem osvobodjenju in ujedinjenju našega troime-nega rodu je vtaknil Pepe v copato in odpotoval je z njo k velikemu županu piškopejske oblasti. Temu gospodu Pe-pe še najbolj zaupa, kajti ga že zemlje-pisna lega njegove oblasti sama sili, da je državotvoren element in da pospešuje rodoljubno prebavo zasluženega dra-ginjske doklade. Pepe je bil v svoji državotvornosti trdno prepričan, da se bosta s piškopejsko oblastjo dobro raz-umela in da pojde drugo ujedinjenje gladko od copat. Pa ni šlo, nikakor ne, kajti je veliki župan v Piškopeji takisto vnet amputač, kakor je mali Moric v Belem gradu. O zopetnem osvobodjenju in ujedinjenju niti govoriti ni hotel, kaj šele da bi ga v smislu Pepetove ideje z junaki svojega področja izdatno pod-prl.

Piškopejski veliki župan je postal amputač že med vojno, ko so mu v Pa-rizu amputirali nogo in ima zdaj name-sto nje protezo. Siromak si jo je zlo-mil, ko ga je srce poglano v Parizu po gladkem tlaku za dražestno devojko in je nesrečno padel. Nesreča je bila tem bolj tragična in sočutja vredna, ker je baš hotel na vse pretege skozi Pariz na prebito solunsko fronto, da se udeleži junškega mejdana na Kajmakčalanu. Pa je bridka usoda hotela, da je v ple-menitem nagibu padel in si zlomil no-go, ki so mu jo morali amputirati.

Veliki župan je Pepetu povedal, da se mu ni še nikoli in nikjer tako dobro godilo, kakor takrat v Parizu. Francozi da so ga videli brez noge in so misli-li, da je položil nekatere svojih kočnic na altar domovine. Dobil je toliko vidnih izrazov sočutja in pomilovanja, da si je zgradil v Piškopeji lepo pa'čo. In zdaj meni njegova zdrava noga, da bo naj-bolje ostati kar pri amputaciji. Večja Srbija da bo deležna še večjih sim-patij in obilnejših daril, nego jih je bil on. Največ da jih bo deležna od Bol-garov, Madžarov in Albancev, pa tudi Hr-vati da ne bodo hoteli zaostajati, kajti Srbijance jako volijo.

Naposlled je enonogi Piškopejec sver-toval Pepetu, naj potuje nazaj v Ljub-ljano skozi Belgrad in naj se oglasi spotoma pri upravniku glavnice, ki da je edini merodajen v zadevi našega osvobodjenja in ujedinjenja. Ta predlog bo Pepe upošteval prihodnjič, ko bo svoje copate zavaroval za slučaj nezgode.

Jesenske tahkoatletske tekme ISS

Za letošnji jesen je predpisal tehnični odbor ISS za vse župe, ozir. društva in sicer za člane in članice lahkoatletske tekme, da se dobi vpogled v to panogo telovadbe v našem Sokolstvu. S tekmami se je že pričelo po vsej državi in bodo zanimivi doseženi rezultati.

Preteklo nedeljo so se vršile te tekme v Ljubljani pod vodstvom župnega načelnika br. Trčka in župne načelnice sestre Ryškovce. Udeležilo se jih je 23 članov in 17 članic od društev Sokol Ljubljana - matica, Sokol I, Sokol II in Sokol - Šiška. Člani so tekmovali v prostih vajah (skopljanskih), skoku v daljavo z zaletom, skoku v višino z zaletom, metu krogle in teku na 100 metrov; članice pa v: prostih vajah (skupljanskih), skoku v višino in skoku v daljavo z zaletom, metu žoge s pentljo in teku na 100 yardov. Pri končni klasifikaciji so bili prvi trije najboljši tekmovalci: 1. Pavšič Pero, Ljub. Sokol 52 točk; 2. Burja Davor, Sokol Šiška 50 točk; 3. Vrhovec Lotze, Ljubljanski Sokol 49.50 točk; med članicami pa: 1. Tratar Vlada, Sokol I, 55 točk; 2. Štrahar Silva, Sokol I. 52 točk; 3. Gjud Pavl. Ljubli. Sokol 45 točk.

Najstarejša in največja slovenska javna knjižnica

Iz zgodovine naše licejske knjižnice, ki se je razvila iz skromnih začetkov do enega najbogatejših študijskih virov v naši državi — Knjižnica šteje zdaj okrog 45.000 knjig.

Jutri bo otvorjena na ljubljanskem velesejmu razstava »Tiska«, ki bo skušala predstavi kolikor mogoče točno sliko in stanje slovenskega tiska v obdobju slovenskega časopisa in tudi svetovnega tiska v slovenskem okolju.

Na lepše prilike, da se spomnimo tudi naše najstarejše in največje slovenske javne knjižnice, naše študijske knjižnice, ki se pačasi nahaja v zati, posebno adaptiranem traktu gimnazije na Poljanah. Skoraj večina mimoidočih niti ne slutí, kakšno bogastvo, kakšna vrednost za slovenski kulturni razvoj in za naše kulturno življenje sploh je rakopisano v tem delu gimnazije na Poljanah. Koliko truda, nesebičnega dela in požrtvovanja je bilo treba, da je iz skromnih začetkov nastala ogromna študijska knjižnica, ki je v naši državi največja in najbogatejša za zagrebško univerzitetno knjižnico, ki zavzema prvo mesto. Le malo jih je, ki jim je znano, kako je knjižnica nastala, kolikšen strokovni uspeh je bil med inozemskimi strokovnjaki in kolikšnega pomena je za slovenski narod.

Pričujoče vrstice naj v skromnih sumarnih potezih vsaj približno orisujejo širši naši publiki narodni zaklad, ki uživa gostoljubnost gimnazije na Poljanah.

Postanek knjižnice do formalne otvoritve 1. 1791

Najstarejše knjige knjižnice izvirajo iz 1. 1563. V tem letu so ustanovili protestantski kranjski deželni stanovni knjižnico, ki tvori najstarejši fond sedanjih knjižnice. Leta 1774 je pogorel jezuitski kolegij. Del rešene knjižnice je podarila cesarica Marija Terezija knjižnici. Te knjige so tedaj prešle v Reduto pri cerkvi sv. Jakoba. V Reduti so bile namreč nameščene višje šole in gimnazija. Istega leta je knjižnico pomnožil baron Raigersfeld s podaritvijo svoje družinske knjižnice.

Prvi bibliotekar je bil Franc Wilde. L. 1790. navaja v seznamu 962 del ali 1377 knjig. Pravico izposojevanja so imeli samo licejski profesorji, kar je veljalo do 1. 1794. L. 1778 je pa dobila knjižnica 2019 knjig iz zapuščine generalnega vikara pl. Peera. L. 1792 je cesar Jožef II. odpravil nekatero samostane in odredil, da morajo ostati knjige odpravljenih samostanov v deželi, kjer so bili samostani. Tako je dobila knjižnica do leta 1153 knjig iz knjižnice odpravljenih Kartuzarcev v Bistri. Med temi je l. 1347. na pergament pisani dragoceni rokopis »De civitate Dei« t. Augustin in l. 1415. l. 1693 je bila v Ljubljani ustanovljena Academia operosorum, čije člani so sklenili, da se ustanovi javna knjižnica. Ta knjižnica operosorov je bila nameščena v škofiji palači in po razpustu Academie je prešla v last semenišne knjižnice, kjer je še danes. Tudi »Družba za poljedelstvo in koristno umetnost« je ustanovila knjižnico, kjer je bilo največ knjig gradbene stroke, mehanike, botanike, naravoslovja, poljedelstva itd.

L. 1784 je predložila ljubljanska kresija, naj postane jezuitska knjižnica v Reduti javna. Njen nadzornik pl. Tauffer je bil namreč tako preobčuten s svojimi zasebnimi posli, da je knjižnico le redko odpiral za druge. Tudi semenišna knjižnica naj postane javna, kajti obisk v tej zavisli od dobre volje duhovnikov, ki jo upravljajo. — Knjižnici v Reduti naj se priključi še gosposka družba in Auerspergova knjižnica, ki je bila v »Fürstenhofu«, knjižnica odpravljenih avgustincev (3190 knjig), diskalcevtov in gorjegradska knjižnica z bogatimi protestantskimi deli.

L. 1787 se je razšla »Poljedelska družba« in njene knjige, 2086 po številu, je dobila licejka. Istotako je dobila iz odpravljenega samostana v Kostanjevici 2486 knjig ter iz odpravljenega samostana v Devinu 1102 knjig.

Po odhodu Inocenca barona Taufferja je ljubljanska kresija prosila Franca Wilda, učitelja filozofije na ljubljanskem liceju, naj prevzame nadzorstvo knjižnice v Reduti. Wilde je prevzel ta »suhi a važen posel« in začel revidirati knjižnico, ki je bila dokaj zanemarjena. Sestavil je l. 1789. seznam jezuitske knjižnice (1377 knjig), knjižnice Kartuzijancev iz Bistre (1153 knjig), diskalcevtov (3265 knjig), Poljedelske družbe (572 knjig), samostana v Kostanjevici (2786 knjig). Skupaj je bilo torej v knjižnici v Reduti tedaj 12.286 knjig. L. 1790 je Wilde prevzel še 27 zabojev knjig iz samostana v Štichu, iz samostana v Devinu in iz samostana Avgustincev. Dodal je prejšnjemu seznamu še seznam Avguštske knjižnice (3190 knjig), knjižnice cistercijancev iz Stične (2523 knjig) in devinske knjižnice (1102 knjig) ter seznam Ljubljanske akademске knjižnice zbirke. Skupaj je bil torej 19.415 knjig. — Wilde je tudi izločil vse duplikate in odredil njih prodajo po teži. O vrednosti knjižnice se je tedaj Wilde izrazil, da so v teološkem in kanonskem predalu glavna dela v dobrih izdajah, v juridičnem predalu ima knjižnica najboljša dela iz najstarejših časov jurisprudence, latinskih klasikov ne manjka, v predalu za botaniko, gradbo, kemijo, kirurgijo, poljedelstvo, naravoslovje, geografijo in zgodovino so sama izbrana dela, primanjkuje samo novjših filozofskih in medicinskih del.

Kranjska deželna gosposka si je ob priliki zasedbe prestola cesarja Leopolda dovolila omeniti, da je lastnica knjižnice v Reduti in jo je krstila za »licejsko knjižnico«. Opisala je tudi v posebnem dopisu na najvišje mesto žalostno stanje knjižnice. Ko je cesar Leopold leto pozneje poteval na Reko, se je ustavil tudi v Ljubljani in si ogledal licejsko knjižnico. Izrazil je svoje zadovoljstvo Wildeju in obljubil pomoč. Dne 15. ja-

nuarja 1791 je cesar Leopold res dovolil, da se ustanovi na ljubljanskem liceju javna knjižnica s pomočjo vseh knjig knjižnice v Reduti. Za nadzornika tako formalno ustanovljene knjižnice je bil imenovan dotedanji knjižničar Franc Wilde.

Bibliotekarji Wilde, Nodier in Kallister

L. 1791 je Fr. Wilde dal prepeljati vse knjige iz knjižnice v Reduti v novo licejsko poslopje, ki je pa tedaj razen licejske knjižnice imelo pod streho še gimnazijo, normalno, glavno stražo, pekarnico ljubljanske garnizije in še nekatere urade. L. 1792 sta podarila knjižnici okoli 200 knjig baron Tauffer in učitelj poetike Jakob pl. Knauer. Wilde je izločil vse duplikate, jim določil ceno in jih l. 1794 na javni dražbi prodal. Dražba je trajala 12 dni. Zgodovinar Anton Linhart je tedaj kupil doberšen del duplikatov, med katerimi so bile dragocene knjige in so jih prodali za samotno nizke cene. S to dražbo je knjižnica izgubila mnogo lepih knjig. Tako so prodali Dalmatinovo »Biblioteko« (Wittenberg 1584) za 9 fl., Trubarjev prevod Luterjeve »Hishne Postille« za 3 florinte itd.

L. 1794 je Wilde objavil razglas na občinstvo in predal knjižnico javni uporabi. Število čitalcev se je hitro povečalo in Wilde je prošil za skriptorja. To mesto je dobil najprvo sluga normalke. Ker ta ni bil več latinščine in bibliografskih ved, so ga odstavili in nadomestili s kaplanom Francem Heduskom; temu je sledil l. 1798. teolog Matija Kallister. Dragocen priradek za knjižnico v tem času so bile knjige flahfeldskega kanonikata in evangelijske gorjegradske knjižnice z redkimi kakor Trubarjevo, Dalmatinovo in Bohoričeva dela in drugih posvetnih pisateljev 16. stoletja. L. 1800 je Wilde sestavil znanstveni katalog vseh knjig z indeksom. Tu je zabeleženih 13.239 knjig. Ta katalog je bil pa malo znanstven, kajti knjige so bile v njem razdeljene samo po predalih. To leto je bila pomudena knjižnici knjižnica grofa Barba. Wilde jo je l. 1806 res prevzel in jo postavil v zaprte zaboje na hodniku. Knjižnica je še narasla z zapuščino Jobsta Weickharda in občutilo se je veliko pomanjkanje prostora. Potrebno je bilo razširiti prvotne prostore. L. 1801 se je državna cenzura posredovala, kar je čutila tudi licejska knjižnica. Wilde je dobil naredbo, da mora strogo nadzorovati knjige, ki so pisane o veri, morali in državi, kajti vsebujejo revolucije, cenzurne ideje, kakor n. pr. knjige Voltaira, Rousseauja ali Helvetiusa. Te se smejo izposojevati samo ljudem, ki jih uporabljajo v obrambo vere in države. Kvalifikacijske listine za uradništvo so bile temu primerno urejene. Zahtevalo se pojasnila o zdravju, o značaju, o vedenju do predpostavljanih, podrejenih in drugih, o napakah, ali je nastavljenec pijanec, igralec ali prepirljivec, ali je v zvezi s kako sekto, tajno ali sumljivo družbo itd. V inozemstvu po namreč objavljali seznam v Avstriji prepovedanih knjig in oblasti so sumile, da so v knjižnici ljudje, ki te uradne tajnosti izdajajo tujim novinarjem. Prepovedane knjige so knjižničarji morali zapirati v posebne prostore.

L. 1805 je dobila knjižnica večjo dotacijo za nakup medicinskih in kirurških knjig za kirurško stoličo, ki je bila ta čas ustanovljena v Ljubljani. Marija Terezija je torej licejsko knjižnico ustanovila s podaritvijo nekdanje knjižnice Jezuitov, cesar Jožef jo je obogatel s knjižnicami odpravljenih samostanov na Kranjskem, cesar Leopold jo je formalno ustanovil kot javno knjižnico, cesar Franc je pa l. 1815 izdal naredbo, o obvezni oddaji tiskarskih izdelkov v javne knjižnice. Od tedaj je imela licejka pravico do enega izvoda vsega, kar se je natisnilo na Kranjskem. S to naredbo je knjižnica dobila dragocen material za študij kulturnega in socialnega življenja na Kranjskem.

L. 1808 je daroval Žiga baron Zois dragoceno zbirko 458 knjig. To leto je Wilde kupil na dražbi tudi Japlevo slovensko knjižnico. Na Wildejev predlog je naslednje leto napravil oljnat portrete vseh mecenov knjižnice slikar Andrej Herlein. Tako portrete Karla pl. Peera, Ivana Schillinga, Zige grofa Hohenwarta, Zige barona Zoisa. Gregorja grofa Hohenwarta in grofa Barba. — Pozneje je knjižnica nabavila še portrete Čopa, Likawetza, Muysa itd.

Ko je l. 1809 zasedel Kranjsko francoski general Marmont, je Wilde iz udanosti do avstrijske cesarske hiše odstopil in odšel na Dunaj. Njegov naslednik je bil profesor zgodovine na ljubljanski fakulteti *Mihail Lieb*. Tudi Marmont je odredil, da se mora oddajati dolžnostni eksemplar licejki iz cele ilirske province. L. 1810 je bil imenovan za bibliotekarja grof H. Agapitz iz Trsta. Bil je učitelj na »Ecoles centrales« v Ljubljani. Agapitz je poročal, da je v knjižnici do 14 tisoč knjig, ki so pa v popolnem neredu. — L. 1813 je Bertrand imenoval za Agapitovega naslednika *Charles Nodiera* iz Besancona, ki je bil tudi urednik lista »Telégraphie officielle«.

Po reokupaciji avstrijske armade je bila licejka poverjena *Matiji Kallistru*. L. 1823 je licejka kupila dragoceno Zoisovo knjižnico za 7000 forintov. Tako je knjižnica obogatela posebno na naravoslovnih delih. Po Kallistrovem poročilu je bilo v knjižnici tedaj 20.135 knjig. L. 1825 je dobil navodila za preureditev knjižnice. Leto pozneje je Kallister obel in l. 1828 umrl. Njegov naslednik Matija Čop je našel knjižnico v neredu, kajti za časa francoske okupacije, s popravilo prostorov, čiščenjem in izločevanjem nevrrednih del in urejevanjem ob prili-

ki cesarjevega obiska l. 1825 so knjižnico do dobre prevrtili in zmešali.

Čop, Likowetz in Kastelic 1828—1865.

Za časa Kallistrove bolezni se je knjižnica zelo zanemarila. Ni bilo nobenih pravih urejenih katalogov. Čop je leta 1831. poročal, da knjižnice nimajo lokalne signaturo, ne žiga, omare so brez etiket. Potreben da je novi osnovni katalog in več omar. Čop je sam spisal nove listovne kataloge in nadel si je nalogo, da sistematično uredi vso knjižnico. Leta 1834 je poročal, da je v knjižnici 21.128 knjig. Preden je pa mogel urediti knjižnico, ga je doletela smrt. Kastelic je dne 6. julija 1835 zjutraj javil, da sta se s Čopom kopala v Savi na Tomačevem in je bil Čop utonil.

Čop je bil prvi bibliotekar, ki je posvetil veliko pozornost slovenskim knjigam, katere so dotlej mačehovsko nabirali. Čopovo bogato zasebno knjižnico je kupil Kastelic. Kastelic in Kosmač sta po Čopu izpopolnila novo konskripcijo.

Leta 1836 je bil imenovan za bibliotekarja Jožef Likawetz, bivši profesor filozofije. Pod Likawetzem so končali začetni listovni katalog in alfabetsko in po formatu uredili knjige. Leta 1840, je bil spisan veliki alfabetski katalog v 8 folio - zvezkih. Sestavili so sistematični katalog, lokalno signaturo vseh knjig in katalog vseh prvotiskov. Leta 1845. je knjižnica kupila Kopitarjevo knjižnico, ki je obsegala 2022 knjig. Med temi je bil dragocen Codex Sopraensis in mnoge dragocene slovenske knjige z redkimi prvotiski (inkunabljije). Leta 1847. so etikirali 33.000 knjig. Število čitalcev je pa ta čas padlo od 12.000 na 10.000, ker so študentje stopili v narodno gardo in prebili prosti čas v gostilnah in stražarnikah mesto v knjižnici, kakor se je jezik Likawetz. Leta 1848. je daroval Miklošič 41 lepih knjig. Sledeče leto je pa knjižnica dobila večjo dotacijo za nabavo juridičnih knjig, ker je bila v Ljubljani ustanovljena stolica za kazensko in stolica za civilno pravo. Leta 1850. je Likowetz umrl. Njega zasluga je, da je uredil knjižnico tako, ki je tedaj štela 30.000 knjig, sistematično in je dal napisati tudi vse kataloge.

Leta 1850. je bil imenovan za Likowetzevega naslednika Kastelic. Isto leto je bil tudi odpravljen licej in knjižnica je dobila novo ime »K. kr. študijska knjižnica«.

Kastelic je pregledal vso knjižnico, končal inventarno in številni katalog in organiziral knjižnico po formatu knjig. Leta 1861. je dobila študijska knjižnica 139 knjig iz zapuščine Fr. Metelke. Duplikate so izmenjali za duplikate goriške študijske knjižnice.

Leta 1865. je bil Kastelic upokojen. On je uvedel inventarne kataloge in je revidiral in popravil vse druge kataloge. Kastelicov naslednik je bil dr. Gotfrid Muys.

Knjižnica pod Muysom

Gotfrid Muys je bil izobražen mož in je posvetil vse svoje moči spojitvi ljubljanske študijske knjižnice. Velika dela klasične filologije in stare zgodovine so v knjižnici manjkala. Večino teh je Muys s antikvaričnim nakupom nabavil.

Po Kosmaču je postal skriptor Fran Levstik in po njegovi smrti leta 1887. Konrad Stefan. Leta 1895. je potres močno poškodoval licejsko poslopje. Knjižnica se je morala iz njega izseliti leta 1901. Del knjig so spravili v muzej, del pa v gimnazijo v Beethovnovi ulici. Leta 1897. je bibliotekar Muys umrl.

Pomnožil je knjižnico za 17.083 knjig in je nabavil vsa potrebna dela za znanstveni študij. Po Muysu je zavzel mesto kustosa v študijski knjižnici Konrad Stefan, za skriptorja je pa bil imenovan Luka Pintar. Leta 1907. se je knjižnica preselila iz muzeja in Beethovnovi ulice v poseben trakt gimnazije na Poljanah.

Po smrti Konrada Stefana je postal ravnatelj knjižnice znani prešernovec in tolmáč slovenskih imen Luka Pintar. Po njegovi smrti leta 1915. je dobil vodstvo knjižnice dr. Žig o. n. Vodil jo je do leta 1925., ko je bil imenovan za upravitelja dr. Janko Štebinger, ki vodi te posle še danes. Dr. Žigon je nabavil za knjižnico bogato Levstikovo korespondenco in rokopisno ostalino.

Ustroj knjižnice

Ze leta 1907., ko se je knjižnica preselila v gimnazijo na Poljanah, je bilo določeno, da se knjige uredijo po sistemu vseh modernih velikih knjižnic, to je po »numerusu curcuscus«. Po tem sistemu se je začela knjižnica na novo organizirati in leta 1926. je bilo to ogromno delo končano.

Upravitelj študijske knjižnice prof. dr. Janko Štebinger je iz prijaznosti razkazal našemu poročevalcu vse prostore knjižnice. V upraviteljevi sobi so shranjeni v štirih velikih omarah najdragocenejši rokopisi. Tu so shranjeni Prešernovi, protestantski, glagolski in cirilski rokopisi. Ti izvirajo večinoma iz Colzove in Kopitarjeve knjižnice. Colzove knjige pričajo, da je bil to najidealnejši bibliofil. Rešil nam je mnogo protestantskih tiskov. Kako je ljubil redko in dragoceno knjigo, pričajo Bohoričeva slovnica, ki jo v knjižnici imenujejo tudi »tabermakel«, kajti vezana je izredno lepo in drago ter shranjena v ravno tako lepi in dragi šatulji. Take bibliofilske redkosti se ne da popisati. To je treba videti. Kopitarjevih je največ Trubarjevih del v glagolici in cirilici.

Nemorenilni so rokopisi na pergamentu. Prave mojstrovine, ki so zahtevale leta in leta požrtvovalnega dela kakšnega samostanskega učenjaka. Tu so latinski rokopisi, ki jih sedaj opisuje v Zborniku za umetnostno zgodovino dr. M. Kos. Tu so Vodnikov rokopisi, Čopova in Levstikova korespondenca, Cimprmanova dela itd.

V upraviteljevi sobi je nadalje v 24 velikih predelih nameščen listovni katalog, ki je nekakršna knjiga vseh knjig v knjižnici. Ta izkazuje, da je v knjižnici sedaj okoli 45.000 knjig.

V sosedni sobi je takozvana katalogna soba z velikimi katalogi, ki sta jih spisala še Čop in Likowetz. Na hodniku je začasno nameščena vsa knjižnica barona Guthmannsthalja, ki jo je knjižnica dobila lani. Sedaj te knjige, ki so dragocene izdaje zgodovinskih, heraldičnih avtorjev in francoskih, angleških in italijanskih klasikov, baš pravljajo v zadnji prazni magacin v tretjem nadstropju in katalogizirajo. To knjižnico je kupila mestna občina ljubljanska za univerzitetno knjižnico.

Iz hodnika stopi v prvi »magacin« v prtemlju. Le kdor ima smisla za lepo dragoceno knjigo, more pojmovati, kolikšna zbirka je naložen v teh skladiščih, ki jih je 12, drug nad drugim, od prizemlja do podstrešja realne gimnazije na Poljanah, v takozvanem stolpnem sistemu.

Prostori so pa zelo tesni. Po novem sistemu urejevanja knjig je prostor do skrajnosti ekonomsko izrabljen. Celotna stopnišča so postavljene nove police za periodične liste itd. Tudi tega zaklada ni mogoče popisati kar tako, tudi to je treba videti.

Vse knjige, ki se rabijo največ, so premešči iz gorenjih skladišč v dolenje, da so za vsakdanjo uporabo pri roki. Posebno dvigalo služi za prevažanje knjig od nadstropja do nadstropja. V kleti so končno shranjeni duplikati in pomanjkljiva dela.

Čitalnica je tesna. V njej je prostora samo za 24 čitalcev, katere moti osobe knjižnice ki mora zaradi pomanjkanja prostora izvrševati tekoče posle v čitalnici. Stene so okrašene s slikami mecenov knjižnice. Kar pl. Peer, Žiga baron Zois, dva Hohenwarta, Ivan Schilling in grof Barbo nemo gledajo čitalce raz sten.

Obisk knjižnice od leta do leta raste. Mesečno poseti čitalnico približno 400 ljudi.

Sedanjí prostori študijske knjižnice so samo začasní in knjižnica deli usodo vseh kulturnih zavodov v državi. Zaradi nezadostnih dotacij je položaj knjižnice vedno bolj kritičen. Knjižnica dobiva letno borih 10.000 dinarjev za nabavo in vezavo knjig. S tako pičlo dotacijo je nadaljnji razvoj tega velevažnega zavoda nemogoč. S tem denarjem ni mogoče dati vezati niti ene šestinke knjig, da je nabava novih knjig še manj mogoča, si lahko vsakdo misli. Edino upanje so še premožni zasebniki, ki se knjižnice spominijo ob raznih prilikah. Celotna težnja razmerah živeti uradniki se trudijo, da bi pomagali knjižnici iz težkega položaja.

Po prevratu je postala študijska knjižnica vseučiliška knjižnica in centralna slovenska knjižnica. S tem so ji pripadle nove važne naloge. Kot univerzitetna knjižnica je zatočišče vseh naših visokošolcev in profesorjev, kot največja slovenska knjižnica mora sistematično zbirati vse slovenske izvenkranjske tiske, celovške, celjske, goriške ameriške in druge slovenske tiske, sploh vse, kar je kdaj izšlo izpod peresa Slovence, ker bo vse to sicer za nas vedno izgubljeno. Knjižnica mora postati muzej slovenske knjige sploh. Končno zbira knjižnica tiske še ostalih delov naše države in vrši tako važno posredovanje med Slovenci, Srbi in Hrvati.

V času ko bi morala imeti knjižnica največ materialnih sredstev, da bi zmogla vse svoje važne naloge, ki so ji pripadle z osvoboditvijo Slovencev, se je kredit za njo zvišal na minimum. Razvoj študijske knjižnice je zastal, kar posebno občuti študirajoča mladina, ki zaman vprašuje po največjih znanstvenih delih. Saj je morala knjižnica odgovoriti celo vrsto inozemskih znanstvenih revij in časopisov.

Edino upanje in izhod je še nova stavba slovenske univerze s prostori, v katero se bo preselila sedanja študijska knjižnica in postala tako univerzitetna knjižnica.

Film

Grete Garbo in John Gilbert

(Prizor iz najnovejšega vefilma »Ana Karenina«.)

Znano je, da so veliki uspehi Grete Garbo iznenadili celo strokovnjake, ki niti od daleč niso pripisovali mladi švedski igralki toliko talenta za film. Ta mlada igralka, katero je sprejela filmska publika z nepopisnim navdušenjem, je bila spočetka angažirana z neznatno plačo, brez vsakega upanja, da bo kdaj iz nje postala svetovna umetnica. Danes pa je filmska zvezda s tedensko plačo nad 3000 dolarjev in vesti o njenih novih filmih sprejemajo po vsem svetu z največjim zanimanjem. Po velikem uspehu, ki ga je dosegla Grete Garbo v Sudermannovi drami »Pod jarmom strasti«, je trajalo precej dolgo, da so zopet našli primeren sujet za nordijsko »epoto in prav sprecijalen talent Grete Garbo.

Končno je bilo sklenjeno, da doživi Tolstega »Ana Karenina« reinkarnacijo v njeni osebi Elen najbližjih sorodnikov grofa Leva Tolstega je imel nalogo predelati Roman

za film. Pojavilo se je mnogo težkoč, o katerih se je itak dovolj šušljalo v javnosti in govorilo se je celo, da film ne odgovarja romanu. Vendar to ni resnica in da je film predelan popolnoma po motivih romana, za to nam jamči pač, da je sorodnik velikega ruskega genija imel umetniško vodstvo filma samega. Največja skrb, katera je morala ravnateljstvo produkcije M. G. M. je bila poiskati primerne partnerje za Grete Garbo. Po mnogih preizkušnjah in dolgotrajnem izboru so izbrali Ricarda Cortesa, toda ta umetnik ni užival simpatij Grete Garbo in nekega dne enostavno zapustila atelje, češ da se preje ne povrne, dokler ji ne preskrbe partnerja po njenem okusu. Direkcija je bila globoko užaljena, toda njen režiser je dobro vedel, kaj pomenijo muhe priznane umetnice. Končno so gospodje je uvideli, da se morajo udati in dovolili so umetnici vse že izgotovljene posnetke, ter določili za partnerja Johna Gilberta, s katerim je bila zadovoljna tako igralka kakor bo tudi ta sprememba v popolno zadovoljstvo publike, ki bo gledala film.

Ljubavne scene Grete Garbo in Johna Gilberta so v filmu »Ana Karenina« kar najstrastnejše, polne ognja, a režiser Edmund Goulding je znan kot izvrsten strokovnjak na polju filmov iz ruskega življenja. Ker posnemamo iz predreklame v listih, da pride film »Ana Karenina« v najbližji bodočnosti tudi k nam, lahko mirno zagotovimo filmsko publiko, da bo ta film ena največjih letošnjih senzacij na kinematografskem polju. Vsi strokovni listi in vse kritike omenjajo, da se edine v tem, da je uspeh obeh umetnikov v filmu »Ana Karenina« prav trumfalen in nadkrijuje vse dosedanje kreacije obeh oboževanih igralcev.

Prosveta Pohujšanje v dolini šentflorjanski

Nesporno je, da je ta Cankarjeva farsa za igralce in režiserje polna zanimivih problemov, ki se jih lotevajo z navdušenjem vedno iznova.

Zdaj je postavil režiser Mil. Skrbinskih še tako farso povsem na groteskni stil in dal osebam vse znake marionet, puščajoč jim ostro tipizirane individualnosti. Idejna stran farse je s tem podana jasno in vsakomur pojmljivo. Nič ni tajiti, da je Skrbnikov zamisel originalen, zanimiv, kot odrski poizkus posrečen, vsekoli dosledno izvajen, in da so malone vsi igralci izvrstni v svojih likarskih nalogah.

Čisto odrski, igralski in režijski vzeta, je farsa v Skrbinskih obliki in s kreacijami večine sodelujočih apartna, delikatna, torej zares nekaj, kar si je vredno ogledati. Ali bi Cankar temu načinu predstavljanja priprlil, je seveda vprašnje, ki ostane brez odgovora.

Pripomnil pa bi, da bi si želel maske sodobne, manje drastične, moderne, ako je že vse pomnožanje režiserjevo moderno. Ženskam bi priporočal umerjenost, ker marsikam gledalec vtisk, da sedi pred historikinjami.

Ga. Vera Balatkova v izvrstni karakterizaciji govori prehitro, prekrči vajo in je zato domalega nemumljiva. Gosp. Dalo Bratina karakterizira svojo vlogo tudi v govorici, ki pa izživlja dojem, kakor bi se mu jezik zatikal in bi ga v čeljustih držal krč. Odlični zlodej je bil g. Kralj; imeniten tip je podajal g. Cesar s cerkvenikom, izvrsten Šviligoj je g. Gregorin, Peter (g. Jan) in gđ. Mira Danilova (facinta) sta prav dobra itd. Skratka: v celoti jako uspešna predstava.

Večer pesmi in ari,

Včeraj sta v preveliki — za včerajšnjo publiko namreč — Unionski dvorani priredila gospa Käthe Staller - Stotter, bivša članica dunajske »Volksoper« in g. Karl Hellgren, tudi bivši član dvorne opete v Stockholmu, sedaj menda pripadajoči solističnemu zboru grške opere, pevski večer.

Oba peva sta si v marsičem podobna. Pri obeh so diskretne dinamične nianse prijatelne, mehke in dokazujejo resno šolo. Na silnih mestih pa so hladne, nezveneče, malorezonančne. Vendar g. Hellgren v pevskem oziru dokaj nadkrijuje svojo partnerico, ki se v preobitni meri poslužuje zlasti trdemu nemškemu jeziku ne baš zelo prikladnega grenkosladskega belkantriranja in parlamentiranja. Tudi smo sementarjem slišali nejasne tonske višine.

V muzikalnem oziru, zlasti kar se tiče programa, pa nam ta večer ni prinesel niklih odkritij. Oba peva sta suvereno prezrla vso muziko zadnjih deset, dvajset let ter odpevala pisan, brezstilen niz že davno v ognju preizkušenih pesmi in ari. Kako je Lajovic padel v to družbo? Morda iz milostne koncesije ali taktne kurtoazije? Mislim, da bi on odklonil oboje. Tudi izgovorjava slovenskega jezika se pevki nerada udaja.

Vljudnega odobravanja sta oba peva bila deležna v dovoljni meri ter sta nekaj stvari dodala. G. Balatka je svoje dovolj trudno spremljevalno delo pri klavirju absolviral sveže in živahno.

Petrovičeve »Duše«, kot otvoritvena predstava na Šentjakobskem gledališkem odru. Danes 6. oktobra odpre Šentjakobski gledališki oder svojo osmo sezono s Petrovičevimi tridejansko dramo »Duše«. Sučet drama je vzlet iz kmečkega življenja in silka borbo dveh bratov radi žene. Vendar prevladuje vso igro glavni motiv — ljubezen do domače zemlje — Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka, nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu. Sobotna predstava je namenjena abonentom in drugemu občinstvu. V nedeljo 7. oktobra se ista drama ponovi. — Pri sobotni predstavi odigra gosp. Milan Košak svojo 100. predstavo. Cenjeno občinstvo vabimo da z obilnim posetom dokáže, da zna ceniti velik trud in neumorno požrtvovalnost odličnega člana Šentjakobskega odra.

Dnevne vesti.

— **Upravna kuriozita.** Mariborski veliki župan ima oblast tudi nad Medjimurjem, katero ne pripada Sloveniji. Celjsko upravno sodišče pa je ustanovljeno za Slovenijo in se tudi tako imenuje. Nekdo v Čakovcu, ki z neko odločbo mariborskega velikega župana ni bil zadovoljen, je vložil tožbo na upravno sodišče v Celju. To je pa tožba a limine zavrnjena, ker je za Medjimurje pristojno upravno sodišče v Zagrebu, katero je ustanovljeno za Hrvatsko, Slavonijo in Medjimurje. Tukaj imamo torej primer, da je eden in isti veliki župan podvržen eventualno judikaturi dveh enako visokih in enakih instanc, kar bi ob predvarnejši organizaciji pač ne smelo biti. Vprašanje je še, ali ne bi zagrebško upravno sodišče tako tožbo tudi zavrnilo, češ, da njegova pristojnost ne sega na konflikte z upravnimi oblastmi, ki v njegovi teritoriji sploh sedeža nimajo. — Omenjeni tožnik je zdaj seveda skoro gotovo zamudil rok, da bi tožil v Zagrebu. Zato je dobro, da širši javnosti to čudno razmerje ne ostane neznan.

— **Odlikovanje častnikov.** V zvezi s proslavo 10-letnice proboja solunske fronte pripravljajo v vojnem ministrstvu nov ukaz o odlikovanju večjega števila aktivnih in rezervnih častnikov.

— **Nov kazenski zagovornik.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo upokojenega vladnega svetnika in odvetniškega kandidata dr. Frana Spiller-Muysa v Ljubljani na njegovo prošnjo v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

— **V naše državljanstvo so sprejeli** pravnik iz Ljubljane Karl Ferluga, tiskarski strojnik iz Ljubljane Josip Jandeksek, mehanik iz Ljubljane Alojzij Santelj, učitelj iz Trbovelj Alojzij Dergan in učitelj iz Grahova Franc Mercina.

— **Priprave za proslavo 10-letnice** proboja solunske fronte. V Beogradu se vrše velike priprave za proslavo 10-letnice proboja solunske fronte. Proslave se udeležijo zastopniki FIDACA, okrog 3000 rezervnih častnikov, okrog 100 četnikov, nad 2000 prostovoljcev, številne delegacije češkoslovaških legionarjev, šolska mladina, Sokoli, Narodna odbrana zastopniki Aerokluba, inozemske delegacije itd.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski** oblasti. 1. t. m. je bilo v mariborski oblasti 54 slučajev vrančinega prisada, 67 svinjske kuge, 7 svinjske rdečice in 2 konjskih garij.

— **Stanje bolnikov v bolnicah mariborske** oblasti. Javne in privatne bolnice odnošno hiralnice na ozemlju mariborske oblasti izkazujejo od 11. do 20. septembra sledeče stanje bolnikov: ostanek od prejšnjega meseca 1349, prirastek 527, tekoči mesec skupaj 1876, odpuščenih 457, umrlih 24 skupaj 481 ostalih 1395.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti št. 94 z dne 6. t. m. objavlja razglas o poštinih znakih ki se vzamejo iz prometa.

— **Zdravstveno - statistične razmere v** mariborski oblasti v letu 1927. Obistni sarneti referent pri velikem županu mariborske oblasti je sestavil izkaz o zdravstvenem statističnih razmerah v mariborski oblasti za preteklo leto. Mariborska oblast šteje 645.657 prebivalcev. Porodov je bilo lani 4731, od teh nezakonskih 2462, mrtvorojenih 435, rojenih z zdravniško pomočjo 1898. Umrla je v mariborski oblasti lani 12.390 ljudi. Močno je kosila smrt med deč. Otrok v starosti 1 meseca 1181, v starosti 1 leta 2440 do 5. leta 4289 od 5. do 15. leta 379. Odraslih je umrlo od 15. do 30. leta 891 od 30 do 50. 1181, od 50. do 70. 2834, nad 70 let 2806. Naravnih smrtnih primerov je bilo 11.950. Organični srčni napaki in boleznim krvnih žil jih je podleglo 1064, kapi 402, sarkomati in carcinomi 373.

— **Radeiozveza Dalmacije z otoki.** Te dni odputuje v Dalmacijo posebna komisija inženjerjev radiosekcije v poštne ministru, da pripravi radiozvezo Dalmacije z vsemi otoki. Za to zvezo se bo porabil poseben sistem oddajno - sprejemnih postaj manjših razmerov tak, da ta važna naprava ne bo draga. Nedvomno bo radiozveza Dalmacije z njenimi otoki za tujski promet velikega pomena.

— **Rezervni oficirji se po naredbi** komande dravske divizije vabijo, da se udeležijo svečane proslave desetletnice prebitja solunske fronte, ki se bo pričela v ponedeljek, dne 8. oktobra 1928 ob 10. uri na vojaškem vežbališču pred vsemi četami ljubljanske garnizije. Člani naj se zbero na vežbališču četrte ure preje. Obklepa svečana za stroj v suknhah. — Pododbor Ljubljana.

— **Odbor za razstavo »TISK«** je prišel z razpošiljanjem permanentnih vstopnic za razstavo »TISK«, ki dajejo posetnikom razstave pravico do polovične vožnje po železnicah. Vstopnica stane Din 15. Opozorjamo vse, ki se bodo poslužili te ugodnosti, da dajo žigosati vstopnice že takoj na odhodni postaji, na razstavišču in ne postaji pri odhodu iz Ljubljane. Vozna lista naj pri odhodu na ljubljanski postaji ne oddajo, ker pride v poštev pri povratni vožnji.

— **Lovski red na brakadah.** Predsedstvo lovske družbe Dev. Marija v Polju je izdalo lovski red in razpored brakad v njenih loviščih v lovski sezoni leta 1928. Vodja brakad je prof. Peter Žmteč, njegov namestnik nadlovec Ivan Ožbald, brakič Jernej Zupančič. Družba ima sedem uslužbencev. Pristop k brakadam družbe imajo člani, po njih vpeljani gostje in uslužbenci.

— **Otvoritev razstave »TISK«.** Jutri ob pol 11. dopoldne bo pred paviljonom »K« na velesejnu svečano otvorjena ena naših najzanimivejših kulturnih prireditvev, razstava »TISK«, ki jo prirejajo naši grafični delavci in novinarji Opozorjamo našo javnost na to izredno poučno razstavo, o kateri poročamo obširneje na drugem mestu. Pripominjamo, da je vstopnina zelo nizka tako, da si bodo lahko razstavo ogledali tudi najsiromašnejši sloji. Zunanji posetniki imajo

v času od 7. do 23. t. m. polovično vožnjo. Na odhodni postaji je treba dati legitimacijo žigosati in obdržati vozni listek, ki daje pravico do brezplačne vožnje na povratku. Razstava bo odprta vsak dan od 8. zjutraj do 17. popoldne.

— **Vreme.** Včeraj se je vreme še kisalo in vremenski preroki so nam obetali dež, čež noč se je pa zjasnilo in danes dopoldne je bilo večinoma jasno. Vendar pa ni mnogo upanja, da bi ostalo vreme stanovito lepo, dasi stoji barometer zelo visoko. Dežja se ni bati, pač pa se lahko nebo zopet pooblači, ker ozračje še vedno ni čisto. Včeraj je bilo v večini krajev naše države oblačno. V Splitu je bilo 18, v Beogradu 15,7, v Zagrebu 15, v Skoplju 14, v Ljubljani 13, v Mariboru 11. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 772 mm, temperatura je znašala 8 stopinj.

NA LJUBLJANSKEM VELESEJNU
OD 7. — 14. OKTOBRA
RAZSTAVA SADJA
PRVOVRSTNA ZIMSKA JABOLKA
IN HRLUŠKE
VHOD: LATTERM. DREVORED

Iz Ljubljane

— **Iz Francoske in angleške vojaške** delegacije. Z nocojšnjim SOE sta potovali skozi Ljubljano v Beograd vojaški delegaciji Francije in Anglije. Francoski delegaciji načeluje maršal Franchet d'Esperay, ki je v času proboja solunske fronte leta 1918 poveljeval zavezniškimi armadama na tej fronti. V delegaciji je med drugimi visokimi oficirji tudi admiral Fatou, ki je s francoskim brodom v ščitil transporte srbske vojske s Krla v Solun. Angleški delegaciji pa načeluje armijski general Charles Briggs, ki je bil l. 1918 dodeljen vrhovni komandi solunske fronte. Obe delegaciji prispeta danes opoldne v Beograd. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je radi pozne nočne ure izostal vsak pozdrav od strani predstavnikov vojske.

— **Iz Proslave desetletnice proboja** solunske fronte. Dne 8. oktobra 1928 se bo na slovesen način praznovala desetletnica proboja zavezniških armad na solunski fronti. V tukašnji stolnici se bo daroval slovesno cerkveno opravilo 8. oktobra 1928 ob 8. uri zjutraj. Svečani pregled čet ljubljanske garnizije prične ob 9.45 dopoldne na velikem garnizijskem vežbališču v Mostah. Svečani pravoslavni obred se vrši istotam ob 10. uri depoldne. Po obredu se bo vršila revija in parada ljubljanskih garnizijskih čet. V evangelijski cerkvi se bo vršila slovesna služba božja istega dne ob 8. uri zjutraj. Na dan 8. oktobra 1928 državni uradi ne poslujejo. Na poslopih državnih uradov in oblastev naj se razobesijo na ta dan državne zastave. Obrtna in trgovinska podjetja morajo biti zaprta med slovesnimi cerkvenimi opravili in proslavo, torej od 8. ure zjutraj do 11. dopoldne.

— **Iz Novi zastori** (popolna garnitura), ki jih je uprava pred kratkim naročila, so včeraj prispeli iz Nemčije. Zastori so iz krasnega, oranžno - rmenega baržuna in bodo prvokrat uporabljeni pri nedeljski predstavi Klabumovega »Kroga s kredo«, kar bo scenični blesek četrtega dejanja (cesarska dvorana) gotovo v izdatni meri dvignilo.

KONZERT
DANES, 6. OKT. OB 20. URU
V VELIKI DVORANI
HOTELA »UNION«
PRILIK 60-LETNICI
TISK. ORGANIZACIJE
T. GRAFIKE

— **Iz Redka družina** gob. Letos je za go-be slabo leto, kar smo imeli čez poletje sušo tako, da gobe niso moge uspevati. Šele zdaj, ko je dež zemljo namočil, so se pojavile gobe, toda v manjši množini, kakor druga leta. Bilo bi jih več, da ni vreme tako hladno. Med gobami so večje skupine gobke pojavi. Dobe se po dve ali tri zraščene redke, da bi pa bila zraščena cela družina, se zgodi zelo redko. Včeraj popoldne je na našla gospa Franciška Blaž s Poljanske ceste na Golcovic krasen primer gobje družine. Odrčala je namreč 14 mladih, skupaj zraščanih jurčkov, ki tehtajo poldrugi kilogram.

— **Iz Veselica, združena s trgatvijo** grozja bo danes v nedeljo 7. oktobra v velikem salonu pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti. Mnogovrsten zabaven spored, godba, ples itd. Izborna jedila, domače krvave klobase in pilača. Začetek ob 6. uri popoldne. Ves dohodek te prireditve je namenjen dobrotolnim svrham. Tdaj na svidenje. 764-n

— **Iz Plesna šola** železničarjev. Prireditveni odbor UNJBZ otvori plesne vaje v sredo 10. okt. t. l. v kolodvorski restavraciji Ljubljana glavni kolodvor. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Poučevalo se bo vse moderne plesne letošnje sezone. Prijave sprejema pisarna Oblastnega odbora UNJBZ

Pražakova ulica (Ljubljanski dvor). Vstop proti vabilu. 763-n

— **Iz Mestna zastavljavnica** naznanja, da se vrši trimesečna dražba v februarju 1928 zastavljenih predmetov v četrtek 11. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici. 765-n

— **Iz Za zdravje otroka** priredi »Atena« danes in jutri cvetlični dan. Ljubljanci, pcdzravite odprti rok odprtega srca naše požitvalne socijalne delavke! 762n

NAROD!

11977

Jutri 7. oktobra vsi na
odkritje spomenika vojnim
žrtvam v Skofjo Loko!

— **Iz Mestnega središča T.M.** Danes 6. t. m. se bo vršila 1. redna seja širšega odbora v tekočem poslovnem letu 1928/29 v Akademskem kolegiju ob 18. uri. Pozivam lanskoletno odbornike vseh ljubljanskih abstinentnih kol, da se te seje sigurno in zanesljivo udeležijo. — Tajnik.

— **Iz Friderik Veliki.** Opozorjamo cenjeno občinstvo na IV. filmsko predavanje ZKD., ki se vrši danes in jutri dne 7. t. m. Na sporedu je historični nemški Ufa - film Friderik Veliki z uvodnim predavanjem prof. Volavška. Prva predstava se vrši danes ob pol 15. uri v Kinu Matice. V nedeljo dne 7. t. m. se vršita dve predstavi in sicer prva ob pol 11. uri dopoldne v Kinu Ideal, druga pa ob 11. uri dopoldne v Kinu Matice, obe z istim sporedom. Na ti zadnji dve predstavi opozorjamo naše občinstvo prav posebno, ker smo jih vedno zgolj radi tega, da omogočimo vsakomur, ki se za te poučne filme zanima, poset te predstave.

— **Iz Gospodarsko in izobraževalno** društvo SDS za dvorski okraj priredi nocoj ob 19. uri v vseh prostorih gostilne kosp. Usenika na Borštnikovem trgu vsakoletno »vinsko trgatve« z raznovrstnim in lepim sporedom. Če se hoče kdo pošteno zabavati naj pohiti nocoj v dvorski okraj in se ustavi pri Useniku, ne bo mu žal. Ker je čisti dobriček namenjen pevskemu odseku, ki prireditvev prireja, prosim množestevine udeležbe.

— **Iz Redna predavanja** Vidovičevega kluba v Ljubljani se vrše od ponedeljka 8. t. m. dalje vsak večer ob četrta na 20 (en četrta na osem) v šoli na Ledini, pritičje, desno. Prosim prigašence(ke), da se pravedno točno udeležujejo. — Eventuelne prijave se še sprejemajo istotam.

— **Iz Vsako soboto in nedeljo** pristne domače kravice ter se toči pristna dolenska in štajerska vina. Vsak večer radio - koncert domače in vseh inozemskih postaj. Ker sem sama prevzela v lastno režijo, se ceni-nemim gostom najtopleje priporočam za obilen obisk — Ana Turk. 760n

Naznanilo!

Cenj. občinstvu vridno sporočam, da sem otvoril na Vodnikovem trgu št. 5 trgovino špecerije in delikates ter se priporočam za obilen obisk.

Bogomir Motoh.

— **Odebeli ljudje lahko dosežejo** z vestno uporabo prirodne grenčice »Franz-Josef« vito postavo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico »Franz - Josef« kot izborno sredstvo proti zatitvi srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 26T

— **Iz Danes otvoritev** plesne šole v hotelu »Bellevue«. Začetek ob 8. zvečer 758

— **Iz Nedeljske popoldanske** plesne vaje g. Jenko se prično prihodno nedeljo 14. t. m. od 3. do 7. ure popold. v Kazinu. 761

— **Ciril - Metodova** družnica v Rogoški Stalini je nabrala v počasje. Je 20letnice mučenikov Lundra in Adamiča 1000 Din. — Iskrena hvala! 757n

— **Iz V nedeljo, 7. oktobra ob 20. uri** otvoritev plesne šole na Taboru. Vseka in udobna dvorana ter prvovrstni sokolov jazz - trenel bo gotovo ustrezal vsem željam obiskovalcev. 759n

— **Sanatorij dr. Lakatos, Baden bei** Wien. Dietetika, zdravljenje srca, zveplene kopeli. Jesenska sezona v polnem obratu. Zmerne cene. 685-n

— **Krasna izbira bluz, otroških oblek** po nizki ceni. Kristofčič - Bučar Stari trg 9.

Iz Celja

— **Od doma je pobegnil** 16-letni Slavko Miržinski. Fant je nekoliko slaboumen in je že večkrat odšel za delj časa od doma. Bajje je odšel v smeri proti Savinjski dolini.

— **Zopet tatvine na dnevnem** redu. Delavki Filomeni Lužer v Gosposki ulici je nekdo ukradel z nočne omarice eno srebrno zapestno uro, srebrno zapestnico, ovratnico in posrebrneno brošo v skupni vrednosti 275 Din. Osumljena je neka ženska, ki je bila v isti hiši na stanovanju in je isti dan odšla iz Celja. — Kuharicama Martini Vodeb in Marliji Jelen v hotelu Evropa je neznan tat ukradel iz podsrešne sobice gotovine v znesku 160 Din.

— **Kratka ljubzenska zgodba** Cirila in Pepce. Neka gostilničarka v Celju je pozvala stražnika, naj napravi red v njenem hlevu, kjer se nahaja znana prostiutka Pepca iz Pobrežja pri Mariboru. Ko je stražnik hotel preiskati hlev, je našel vrata zaprta. Šele na ponovno trkanje so se vrata odprla in stražniku se je mudil dokaj nemavaden prizor. Pred njim sta stala domači hlapec Cirilek in Pepca v Adamovem kostumu. Ker je Pepco poznal kot nepoboljšljivo vlačugo in prostiutko, ji je napovedal aretacijo. Tedaj pa se je razkoračil Cirilek in začel kričati: »Tega pa že ne, mojega dekleta pa že ne boste aretirali. Pod nobenim pogojem tega ne dopustim.« Sveda ni Cirilek njegov hrabrost

prav nič pomagala. Stražnik je pozval pomoč in odgnal oba na stražnico. Tam je tudi Pepca trčila, da je Cirilek njen fant in da ga pozna že 8 mesecev, odkar sta se spoznala v Zagrebu. Pepca se je potkala že nekaj dni po Celju in zasledovala ljubezni želje moške. Sedaj bo pač nekaj časa mir pred njo.

— **Ljudsko vseučilišče.** Otvoritevno predavanje se bo vršilo v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 20. uri v risalnici Deske mešanske šole v Vodnikovi ulici. Predava g. dr. Ivo Winterhalter iz Maribora o »Esperantu, mednarodnem pomožnem jeziku«. Vstop prost.

— **Sokolska plesna šola** se otvori 14. oktobra.

— **Umrla je v bolnici** v Brežicah gđ. Malči Zabukošek, hčerka g. Jožefa Zabukoškega, krojaškega mojstra v Celju. Nedavno je šla na obisk k sorodnikom v Bržice, kjer je nenadoma zbolela in podlegla bolezni.

Kateri plesi bodo letos moderni

Letošnja plesna sezona bo v znamenju angleškega plesa. — Kongres svetovnih plesnih mojstrov je ameriški vpliv popolnoma izpodrinil.

To je vprašanje, ki bo zanimalo slehernega plesalca, sleherni brhko in poskočno plesalko. Cankar je sicer trdil, da je samo v sanjah, v tistem neskončnem hrepenenju življenje, a vse drugo je življenja ponesrečen poskus. Toda naša mladina in tudi starejša generacija si plesa ne pusti vzeti. Ples je za njo življenje, o plesu sanja poleti, plešati se ji zahoče pozimi.

Torej kaj bomo plesali letos? Obrnili smo se na kapičeto na polju plesne umetnosti, na mojstra Jenka. Rade volje nam je postregel, saj je bil letos na dveh svetovnih plesnih turnirjih, v Parizu in na Dunaju. Videl je vse in ve vse. Ve, kako se je treba sukati, kaj je letos moderno, kaj forsira London in kaj Pariz, kaj je clou plesne sezone.

In mojster Jenko je povedal, da je letos plesna sezona popolnoma v znamenju angleškega plesa. Če so se prejšnja leta naše nožice sukale in zabavale po ameriško, se vda jele ritmu in taktu ameriških »slagerjev«, je sedaj temu konec, zakaj pariški kongres je zapel ameriškim plesom labudji spev. Kongres koreografov je odločno odklonil ameriški vpliv in značaj plesa. Naj domolira Evropa, dovolj dolgo je triumfirala Amerika. Plesali bomo ležerne angleške plesne v internacionalnem stilu, zapletanju nog, groteski, zvijanju itd., je zavedno odklenalo. Plesna moda nam je za letos pripravila celo vrsto novih elegantnih plesov, ki bodo zadovoljili še tako razvajene plesne gurmane. Eden glavnih in najmlajših potomcev boginje Terpsihore je »twist«. Izgovoriti je treba popolnoma foteično, kajti naziv novega plesa ni v nobeni zvezi z Oliverjem Twistom...

Twist je edina noviteta plesne sezone. Je tako kakor drugi letošnji modni plesi v svojem slogu, graciji in eleganci nekoliko konservativen, vendar je vzbudil splošno pozornost in soglasna sodba plesnih strokovnjakov je, da bo, v kolikor že ni, pridr v plesne dvorane. Twist je odločna, lahko bi rekli reakcijska zadeva. Nič nepotrebnega zviranja, nič streslajev, pač pa jeguljasto gladko drsi plesalec po parketu. Lahko je priučljiv in dostopen vsakomur, od preprostega meščana do razvajenega diplomata. Glavna njegova lastnost je neprestano premikanje in gibanje. V twistu ni stacata, niti poskočnice, niti drsajočega koraka, pač pa plesata plesalec in plesalka rahlo in valovito. V marsičem spominja na yale, tango slow - fox, deloma celo na meliki blekbotom. Zdi se, da bo ele-

ni v teku treh tednov. Teško prizadeti rodbini Zabukoškovi izražamo naše najiskrenejše sožalje.

— **Nočno lekarniško službo** opravlja v prihodnjem tednu lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

— **Učiteljsko društvo za celjski okraj** je imelo danes v soboto dopoldne v Celju svoje zborovanje. Na dnevnem redu je bilo poročilo o pokrajinski in glavni skupščini UJU. Gospa predsednica Zupančičeva pa je poročala o svojem poučnem potovanju v Nemčijo.

— **Sportni dan v Celju.** V soboto zvečer in nedeljo ves dan bo v Celju sportni dan, katerega priredi S. K. Celje. V nedeljo bo odigrala druga garnitura S. K. Maribora z S. K. Celjem propagandno tekmo. Program celjske sportne prireditve je zelo pester; prvič nastopijo članice celjske Edinosti v lahki atletiki in hazeni.

gantni ples kmalu zavladal v srcih vseh plesalcev, a noge se bodo slepo pokorile diklatu srca.

Soroden je twitsu tudi slow - fox. Vsaj pri nas je znan pod tem imenom. Drugod so ga plesali tudi pod imenom stomp in quique - steep. Ta je radi svoje klasične priprostosti in velikopoteznosti omiljen vsem plesalcem. V bistvu je ostal skoraj nespremenjen, pleše se ga pa na tempo počasnega fokstrola.

V glavnem bo pa plesalec razveseljeval in vžgal še vedno priljubljeni fox - trot. Ta ples ostane skoraj nespremenjen, iz- vzemši varijant o stranskega koraka. — Kralji sezonejskih plesov pa je in ostane tango, ki je menda večem. Toda ta je letos popolnoma spremljen v tako zvanem argentinskem smislu. Imenuje se tudi tango argentina, njegova godba je zelo umerjena. In če po dobrem dejanju desnica ne sme vedeti, kaj dela levica, potem pri dobrem tangu zgornji del telesa ne sme vedeti, kaj dela spodnji in kako se premika.

Nov ples je tudi anglejske valce. Angleški valček, ki se pleše v počasnem tempu, a s poudarjenim taktom na prvem zlogu. Kljub počasnemu tempu je ples precej živahen. Tipični angleški ples je tudi fox anglejske. To je umerjen foxtrot. Podoben je valčku, a je eden najlepših plesov sezone. Njegova nota je fina, distingvirana. Ta ples pa ni za vsakogar, ker zahteva veliko rutno, eleganco in prirojen talent za ples.

Noviteta je tudi španski ples taragona, imenovan po mestecu Taragona. To je precej temperamenten, skorajda španski mentaliteti odgovarjajoč ples, ki imitira in kopira torejarske kretnje. Ta plesna kreacija pa zaenkrat še ni našla plodnih tal in tudi ni verjetno, da se bo taragona uveljavila pri nas. Kakor druga leta, ostane tudi letos ohranjen starejši generaciji valček, čigar meliki melodijam se vda vsakdo, čigar slava je neminljiva.

Tako smo s plesi končali. Omeniti je še, da bodo ti plesi letos prevladovali v vsej Evropi, ne glede na Ameriko, ki je morala hočeš nočeš, ugrizniti v kisljo jabolko in akceptirati voljo kongresa svetovnih koreografov.

Torej Ljubljanci imajo zopet priliko, da hodijo v plesne šole, da se nekaj tednov pokore volji in diktatu plesnih mojstrov, da slede sentimentalni godbi valčka, poskočnim koračnim fokstrola in da se vdaajo vsem radostim in veselju plesne sezone. Plesni mojster Jenko jih pozdravlja!

čeva; 1. Volarič: Divja rožica; 2. Adamič: Poj petelin, zoro mi naznanj. 3. Dolinar: Na vrstu; 4. Adamič: Kje si dragi; 21.30: Poročila.

Nedelja, 14. oktobra ob 11: Promenadni koncert godbe Dravske divizije, prenos iz Tiskarske razstave (v slučaju legega vremena); 15.30: Ob 100letnici Lev Tolstega, predava vseuč. prof. dr. Grivec; a) Solospevi, b) Recitacije iz romana Ana Karenina, c) Ruska godba Balalajki, d) Recitacije iz romana »Vojna in mir«, Enodejanka, Rogop; 20: Pevski večer ge. Škrli-Medvedove; 1. Musgorski: Otroške pesmi. Koncert klavirja in harmonija, g. Balatka in Svetel. **Ponedeljek, 15. oktobra**, ob 12: Reproduciran glasba in borzna poročila; 18: Francoščina, poučuje dr. Stane Leben; 18.30: O rahitidi ali angleški bolezni, predava doktor Alb. Trtnik, zdravnik Hig. zavoda; 20: Pevski zbor drž. učiteljskega (Adamič); 21.30: Poročila.

Amerika je odločila zmago v svetovni vojni

Bivši nemški cesar Viljem II. je začel objavljati v »Bohemii« spomine, iz katerih je razvidno, da je nemški generalni štab vzpodbujal in podpihoval revolucionarne elemente v Rusiji, da bi tako oslabil rusko armado. Viljem pravi med drugim:

Boljševizem v ruski armadi, ki je nam zelo olajšal položaj na zapadu, smo podpirali na zahtevo generalnega štaba. S tem smo odstranili politično nevarnost morebitnega okuženja naše armade. Priprčan sem, da bi bili odpor zavezniških držav zlomili, da ni poslegla leta 1918 v svetovno vojno Amerika. Nastop Amerike je pomenil definitiven preokret in mi smo bili taktično in strateško potisnjeni v defenzivo.

Zanesljiva moč.

Šef: Imam tajnika, na čije molčečnost se lahko zatašam; Prvič me ne razume, kaj ji diktim, a drugič pozabi, kaj je pisala.

--- Moda ---

Elegantne obleke za družabne prireditve v ožjem krogu

Kožuhovina

Moda kožuhovine od leta do leta raste in kožuhovinski plaščev je v mestih vedno več. Zadnja leta so namreč pokazala, da je ta moda zelo praktična, saj ni plašča, ki bi tako dolgo vzdržal, kakor kožuhovinski. Zato ni čuda, da dame rade segajo po krznu in to tembolj, ker ga letos forsira tudi Pariz, ki je v modi pač merodajen. Zanimivo je pa, da prevladuje Pariz samo kar se tiče modelov, ne pa tudi robe same. Kakor znano, so lani Parižani forsirali največ imitirano krzno, toda letos je v modi najbolj pristno krzno in kožuhovina. Američani pa odklanjajo imitacijo. Zato je letos veliko povpraševanje po pristnem krznu. Najmodernejša kožuhovina je astrahan, ki mora biti obrobjen s svetlo kožuhovino. Moderen je tudi kožuhček zrebrta. V splošnem prevladuje kožuhovina, ki je zelo mehka.

Za lov in jesensko sezono

Halali! Po gozdu veselo poje lovski rog, lovci in lovke streljajo divjadi. Sezona lova je tu. Ž njo se je pojavila zahteva po spretni in apartni lovski toaleti. Ta dela največ preglašuje nežnemu spolu, zakaj žena hoče biti tudi na lovu lepa in mikavna. Toda pri vsakem sportu, ki ga goje ženske, je treba paziti pri izbiri toalete na dvoje: Material za lov mora biti najboljši, ker mora kljubovati dežju in grmovju, po katerem se lovci često plazijo, obenem pa mora biti lovka tudi elegantna. Solidno, trpežno blago je prvi predpogoj, kajti sicer lovka ne more hoditi po grmovju, niti sedeti na tla, ne da bi se na obleki poznali sledovi. Lovska obleka mora torej biti v prvi vrsti trpežna in komodna.

Večina dam nosi na lovu moško prikriveno sportno obleko, ki je pač najprimernejša, obenem se pa ženska v nji lahko giblje. Elegantni so visoki čevlji na zadrgo, ki se tesno oprijemljejo gležnjev, dočim hlače ne smejo biti preširoke, da ne pokvarijo celotne-

ga vtisa. Dasi se za lovske obleke največ uporablja angleško blago, sta tudi grobo platno in baržun zelo razširjena. Nekatere dame nosijo k hlačam tudi bluze ali usnjato bolero-jopico brez rokavov. Za okras je primeren samo en trak. Tudi izbira klobuka je izredno važna. Klobuček naj se tesno oprijemlje glave, barva pa mora harmonirati z barvo obleke. Čevlji so lahko poljubne barve, rjave, temnomoderne ali celo rdeče.

Pas iz krokodilove ali kačje kože s priprosto zaponko se nosi čez jopico, v lovski torbici, ki je običajno iz istega blaga kakor čevlji, pa ne smejo manjkati toaletne potrebščine, ki jih dama tudi na lovu najbolj pogreša: puder in rdečilo.

Jesenski klobučki

Slamnikom bo letos treba dati slovo. Celo leto je bila povsod slama in samo slama in one dame, ki so hotele ostati tudi čes poletje zveste klobučevini, so morale nositi klobuke v roki ali pa so se v vročih poletnih dneh pošteno potile. Elegantna dama se zdaj ne pokaže na ulici v slamniku in ker hočejo biti vse dame elegantne, mora slama med staro šaro.

Ker se klobuki vedno ravna po modi obleke, vidimo letos tudi na njih več fantastičnosti in originalnosti. Glavni motiv pri klobukih je asimetrija in zelo važno vlogo igra poleg oblike klobuka tudi način, kako ga nosimo. Zdj se klobuki ne nosijo več tako globoko potisnjeni na oči, kakor so se nosili še nedavno. Moda zahteva, da se vidi vsaj levo oko in del čela nad njim. Na levi strani je klobuk pomaknjen navzgor ali pa izrezan, dočim sega na desni s krajevcom ali okrasom skoro do vratu.

Elegantne dame posvečajo posebno pozornost očem in obrvem. Nekatere si jih cel brijejo in potegnejo nad očmi vsak dan črno črto, ki je lahko ravna ali pa izbočena, kakor pač dami bolj pristojna. Večina jesenskih klobukov nima krajevcev. Vendar so pa ostale

mnoge dame zveste klobukom s krajevci, zlasti one, ki nimajo čisto pravih potez, ali pa ki imajo širše kosti v obrazu.

Glede okrasov za klobuke je moda letos zelo fantastična. Na praktičnih klobukih vidimo kombinirano dvojno blago, klobučevino z velurjem, velur z lamé, velur s trakovi, klobučevino s trakovi itd. Na popoldanskih klobukih vidimo tudi široke okraske iz blestečega satena in perja. V pozni jeseni se pojavijo na klobukih tudi okraske iz gladke kožuhovine. Bolj redki so kovinski okraske.

Lanska moda črnih oblek je prinesla tudi modo črnih klobukov, ki jih je bilo vse polno. Letos sicer črne obleke še niso prišle povsem iz mode, zlasti ne pri onih damah, čijih polt harmonira s črno barvo. Zato se bodo nosili tudi črni klobuki. Ker so pa letos črne obleke okrašene z živahnimi in svetlejšimi toni, je treba okrasiti tudi klobuke s svežimi trakovi, pestrimi zaponkami ali perjem. To je najboljši način, da osvežimo staro črno obleko in črn klobuk.

Letos moda ne zahteva, da bi moral klobuk brezpogojno harmonirati v barvi s plaščem in obleko. Za popoldanske obleke priporoča moda temnordeče, modre in zelene klobuke. Zelo moderna bo kombinacija črne barve z beige. Moda obeta tudi večerne klobuke, vsaj za gledališče, koncerte in večerne čajanke. Toda to je še vprašanje, kajti malo je upanja, da bi začele dame nositi zvečer klobuke in da bi zakrivale ljubke bubi-glavice. Kratki lasje ostanejo v modi tudi čez zimo.

Kokete

Pri nas pravimo koketa ženski, ki ni baš na dobrem glasu, Parižanko in Francozinjo sploh bi pa v dno duše razžalili, če bi ji rekli, da ni koketa. To velja za Francozinje skoro brez izjeme. Vsaka ženska v Franciji, pa naj bo dekletce, ki zna komaj govoriti, ali pa prababica, hoče biti koketna žena. Veliki modni saloni Poireta, Lanvina, Le-longa, Jenny, Wortha in mnogi drugi vabijo na svoje revije modelov velike pariške in inozemske kokete (grandes coquette), ki pripadajo aristokraciji in so s tem nazivom očitno zadovoljne.

Biti koketa pomeni torej v Franciji prednost ženske, pri nas je pa znak moralne pokvarjenosti. Francoska koketerija obstoja vedno v okusu, s katerim se zna ženska oblačiti. V Franciji ne poznajo samo koketne obleke, marveč tudi koketno stanovanje, pohištvo itd. Če hodi človek po Parizu in ogleduje ženske vseh slojev, ima vtis, da so pravkar stopile izpred zrcala, pred katerim so se frizirale in lišpale. Kakor si ne moremo misliti Pariza brez bajne razsvetljave, tako si ga ne moremo misliti brez zrcal. Kamorkoli se v Parizu ozreš, vidiš zrcala. V ozadju vsake izlože je zrcalo, na stenah, po kavarnah, barih in restavracijah, v kulorijah gledališč in kinematografih, povsod so zrcala. Celo na postajališčih podzemne železnice vidimo zrcala. V mnogih pariških palačah so nekatere stene iz samih zrcal.

V Parizu bi težko našli damsko ročno torbico brez zrcala. Vse pariške strojepešice imajo v predalki pisalne mize zrcalo, mnoge pa tudi na mizi in čim jim dopušča čas, se frizirajo ter napudrajo obraz in nos. Francoz ne trpi ženske, ki bi bila površno oblečena in skušana. Pa tudi po kmetih hoče biti vsaka ženska koketa. V Norman-diji vidiš tujec kmetice, ki delajo na polju v steznikih. Če jih kdo opozori, da to ni zdravo, se mu smejejo, češ kakšne bi pa bile če bi ne nosile steznikov. Neke vrste steznike nosijo francoske deklice že v zgodnji mladosti. To je trd telovnik, na katerega se pripenjajo hlači in nogavice. Pariške branjevke, ki so povečini lepo rejene, bi za vse na svetu ne odšle na trg brez steznika. Smisel za priključno zunanjost imajo Francozinje že v krvi.

Kaj je ironija.

Če rentgenolog, ki lahko s pomočjo žarkov pogleda skozi človeka, ne ve, da ga žena vara.

Za negovanje naravne lepote

Velika priljubljenost Elida-artiklov je utemeljena v njihovi neprekosljivi kakovosti. Proizvod, ki je najmanj toliko vreden kot najfinjši izdelki inozemskega izvora. Elida nudi v njenih obilnih proizvodih vse, kar rabite za negovanje Vaše naravne lepote.

ELIDA

Gospodinjstvo ali poklic

Če v zakonu ni otrok, je najbolje, da ima tudi žena svoj poklic. — Kjer primanjkuje denarja, ne more biti zakonske sreče.

Problem, ali more ženska uspešno združiti gospodinjstvo s poklicem, stopa vedno bolj v ospredje. Odločilno vlogo igra pri tem deca, kajti za ženo še daleč ni vseeno, če ima otroke ali ne. Če ima otroke, mora posvetiti vse svoje moči njihovi vzgoji, vsaj dokler so v letih, ko jim je materinska ljubezen in skrb nujno potrebna. Žena ima lahko še tako dobro pestunjo ali guvernantko, pa mora kljub temu sama skrbeti za vzgojo otrok. Če se odreče vloge matere in če jo nadomestuje plačana moč, mora sebi pripisati morebitno slabo vzgojo otrok. Otrokom je nujno potrebna materinska ljubezen in skrb. Če pa matere nimajo vedno pri sebi, se obrnejo drugam in rado se pripeti, da se lastni materi odtujijo. Mlada žena, ki vse to dobro premisli, bo dala prednost vzgoji otrok in gospodinjstvu pred karjiero in poklicem izven doma.

Drugeče je seveda pri onih ženah, ki imajo že odrasle otroke, za katere jim ni treba skrbeti. Žena je med 30. in 50. letom na višku svojih duševnih moči in zato ni čuda, da se mnoge žene v tej starosti ne morejo zadovoljiti z domačim ognjiščem, marveč jih nepremagljiva notranja sila žene v javno življenje, zato vidimo, da se javno najbolj udeležujejo žene med 30. in 50. letom.

Če je zakon brez otrok, stojimo pred novim problemom. Mislimo si mlado ženo, katere mož je ves dan zaposlen. Če je inteligentna, duševno in fizično dobro razvita, se ne more zadovoljiti s suhoparnim gospodinjstvom. Mlada žena, ki si lahko najame pomožno moč, se kmalu naveliča vsakdanjih pogovorov s služkinjo ali kuharico in njeno gospodinjstvo sploh ne potrebuje stalnega nadzorstva. Tako stoji kmalu pred problemom, kako preživeti ves dan, ko moža ni doma. Če bi imela svoj poklic, bi se ta problem rešil avtomatično. Če pa poklica nima in če ji manjka tudi konjček, s katerim bi se ukvarjala, se navadno izpolni stara pri-

slovica, da satan vedno najde delo za človeka, ki drži roke križem.

Srečni so oni možje, čijih žene se lahko udeležujejo na istem polju, kakor oni. V taki ženi najde mož svojega prijatelja in svetovaleca, ki razume vse njegove težnje in nadloge in mu pomaga odstraniti vse zapreke. Če je žena zaposlena, ima to za moža in skupno življenje še eno prednost. Žena se namreč nauči ceniti denar. Moderni možki znajo ceniti ženo, ki razume njihov položaj v življenju in ne zahteva od moža, da ji kupuje diamante, ker dobro ve, da se denar ne pobira na cesti.

V težkih povojnih razmerah se vedno bolj množe zakoni, v katerih imata mož in žena svoj poklic. Mož ne zasluži toliko, da bi mogel vzdrževati ženo in gospodinjstvo in zato ostane žena, ki je imela že pred poroko svoj poklic, v službi tako, da skupni dohodki zadostujejo za skromno življenje. Mnogi sicer pravijo, da se ljubezen in sreča ne da kupiti z zlatom in da denar še ni vse. Pri tem pa pozabljajo, da se ljubezen kaj hitro ohladi tam, kjer so na dnevnem redu domači prepripi in da je pomanjkanje denarja skoro brez izjeme grobar srečnega zakonskega življenja. Zdravja res često ni mogoče kupiti z denarjem, toda če je denar na razpolago, se da tudi v tem pogledu marsikaj storiti. Zato je edino pametno, če ostane žena tudi po poroki v službi in pomaga možu skrbeti za gospodinjstvo ali pa spravlja denar za stara leta. Zakon mora biti zveza dveh duš in teles, dveh bitij, ki se medsebojno podpirata. Saj je prijetna že zavest, da je človek na svojem mestu, da dela za svojo rodbino in da je koristen član človeške družbe.

Med modernimi izobraženci.

— Ta nesramnež te je ozmerjal, češ da si perversen individuij, pa ga nisi pozval na odgovor?

— Počakaj, jutri obračunam z njim. Moram najprej pogledati v leksikonu, kaj to pomeni.

H. J. Magoc.

Piknik

Horac Chanter se je prubudil, odgrnil je odejo, sedel in se ozrl po sobi.

— Ah, kako glupo je to življenje! — je vzdihnil in se popraskal za ušesi.

Godilo se mu je pravzaprav čisto dobro v skromni hotelski sobi s čisto posteljo in duhtečim rožmarinom na oknu, s svežo vodo v umivalniku in s prazničnim solncem, ki je lilo zlate žarke v sobo. Skozi okno je dišalo iz vasi po staji, telički so mukali, a tam daleč so se videli gorski grebeni in kosček jasnega neba. Bil je daleč od Pariza, vsega je imel dovolj, a vendar je trdovratno ponavljal:

— Ah, kako glupo je življenje.

To je najbrž pomenilo, da je napravil prejšnji dan kako glupost. Poklical si je v spomin vse dogodke prejšnjega dne.

— Kaj vraga mi je prišlo na misel, da sem jo poljubljaj! Da bi bila vsaj lepa!

Govoril je z madame Estele Ducou, ki je bila tudi na počitnicah v istem hotelu s svojim možem in še nekaterimi Parižani. Bože, kaj vse prebavi človek, če se giblje na svežem zraku! Madame Ducou, suha črnolaska, deloma že od-

cvela, je bila edina zakuska, s katero je mogel Horac v tej puščavi računati. Zdelo se mu je, da bi bila tudi ona zadovoljna z njim. In tako se je zgodilo, kar se je skorajda moralo zgoditi, kar mu je pa šlo zdaj za kožo. Prejšnji večer je prišel v jedilnico prvi in naključje je naneslo, da je obstal v njeni neposredni bližini. Obema je močno utripalo srce. Ne da bi vedel, kako in kdaj, je naglo ovil roko okrog vitkega pasu madame Estele v pestri dekliški obleki in njegove ustnice so se kar same približale njenemu, po britju rdečkastemu vratu, od koder so zlezle na ustnice, polne rdečila. V tem je začutil pod rebri koščen komolec in ustavil je svojo ofenzivo.

— Pazite vendar... Moj mož...

In res, na pragu se je pojavil tisti hip gospod Ducou. Držal se je zelo skrivnostno. Je opazil ali ne? Madame Ducou je trčila, da je ljubosumen kakor tiger. Toda mož se je znal premagati. Molk, v katerega se je zavil pred osumljenim mladičem, je morda oznanjal vihar. Toda osveta je jed, ki jo je treba jesti ohlajeno.

Zato je pa mladi Horac danes v pričakovanju posledice svoje vročkovnosti tako nezadovoljen z življenjem.

— Zakonca Ducou prireja današnji piknik. Kupujeta pijačo, tudi s šampan-

cem postrežeta prijateljem.

Vest je spravila na noge ves hotel. Kaj takega se v tem kraju še ni pripetilo. Piknik s šampancem, to ni kar tako. Radi so se dali povabiti, sami so pa majali z glavami, češ, kolika zapravljivost. Nepričakovana gostoljubnost je vse presenetila. Samo Horac Chanter ni delil splošnega navdušenja. Čakal je, da izbruhne na dan gnev razjarjenega tigra. Madame Ducou mu ni prikrivala, da je njen mož vražji stvor, zahrbtn in premeten. Njegovo mirno vedenje da je samo dozdevno, v resnici pa kuje strašne načrte.

Tako poučen bi se bil mladi mož najraje izognil povabilu na piknik. Toda madame mu je prigovarjala vpričo vse družbe tako, da ni mogel odkloniti povabila. Obsodil se je na smrt. O tem je bil trdno prepričan.

Ducou mu je povelil košaro s šampancem. Izročil mu jo je in se tako čudno nasmešnil, da je zlezlo Horacu srce definitivno v hlače. Čim se je družba napotila proti bližnjemu gozdu, je tako spretno manevriral, da je prišel v bližino madame Ducou.

— Kaj snuje vaš mož? — je zašepetal, ne da bi jo pogledal.

— V eno steklenico šampanja je nasul strupa.

Horac je začutil, da se mu od groze

ježijo lasje. Strup je bil namenjen njemu. O tem je pričal smešljaj ljubosumnega moža, ko je izročil Horacu košaro.

Muke obsojencev se povečajo s tem, da morajo nesti na morišče morilno orodje. Takemu barbarstvu se je fant energično zoperstavil.

— Ne bom pil... Sicer pa povem to vsem, — je sklenil sam pri sebi. Toda takoj so prišli pomisleki proti takim varnostnim ukrepom. Ljubosumni mož bi ga utegnil upropasti na ta način, da bi ga pozval, naj pije na zdravje vse družbe. Madame je dejala, da je zastrupljena sama ena steklenica. Na drugi strani pa ne kaže izjaviti vpričo vseh, da snuje ljubosumni mož zločinske naklepe, kajti to bi pomenilo izdati soproga, a to bi ne bilo baš viteško. Treba si je bilo izmisliti kaj drugega.

— Da bi vsaj mogel zastrupljeno steklenico kam vtakniti.

Toda kako jo spoznati? Njegovo življenje je viselo na nitki. Ves prepoten od strahu in naporne hoje po strmih hribu si je Horac zaman belil glavo, kako bi odnesel zdravo kožo. Kar mu je šinila v glavo pametna misel.

— Eh, kako sem neumen! Saj položaj ni tako brezupen kakor bi človek mislil.

Zadržal je korak, da bi ga vsa družba prehitela, potem je pa spustil košaro na tla. Zatrkljala se je po hribu, steklenice so se razbijale ob kamenje in šampanjec se je razlival po tleh.

— Neroda!... Naš šampanjec!

Horac je znal imenitno hliniti obup. Prav nič ga ni motilo, da so se mu smejali, češ, neroda, košare ne zna držati v rokah.

— Nihče ne bo pil zastrupljenega šampanja! Rešen sem! — je pomislil fant, stoječ pred Ducou, ki je prisopihal za njim ves rdeč od jeze.

— Za tristo frankov ga je bilo! Za tristo frankov! — je kričal na ves glas, da bi vsi slišali.

— Razume se, da bom škodo povrnil, — je jecljal fant in razmišljal sam pri sebi:

— To ni drago. Če odnesem pete, sem si rešil življenje in pretvzo imam tudi, da izginem od tod z večernim vlakom. To je pač vredno tristo frankov.

— V splošnem je nam pa napravil ta mladi topec veliko uslugo. — je dejal Ducou. Uljivostni je bilo zadoščeno — na njegov račun. Kaj morem za to, da se je zemlja napila šampanja? Tvoja ideja je bila dobra. Toda kako si mogla uganiti, da razbije steklenice?

Zagonetna usoda angleških brodolomcev

Pred leti se je potopil angleški parnik «Grosvenor» in še zdaj ni znano, kakšna usoda je zadela 20 potnikov, med katerimi je bilo 7 žensk.

Katastrofe na morju so kljub napredku moderne tehnike tako pogoste, da bi o nesreči, ki je zadela angleški parnik «Grosvenor», skoraj ne bilo vredno govoriti. Toda katastrofa tega parnika, ki se je potopila med pristaniščem Sv. John in St. Johnstone, je imela svoj epilog v neznanih afriških puščinah. Še nobena katastrofa na morju ni bila tako romantična in skrivnostna in še nobena ni ostala nepojasnjena tako, kakor ta.

Ko se je sprednji del parnika «Grosvenor» razbil ob skalnato obalo Ponda, je bil parnik oddaljen od kopnega komaj dober kilometer. Srečno naključje je hotelo, da ni nihče utonil. Zdelo se je, da je to srečen konec nesreče, ki bi bila lahko zahtevala mnogo človeških žrtv. Toda kmalu se je izkazalo, da je prežala na brodolomce v džungli večja nevarnost, nego na morju.

«Grosvenor» je plul iz Trincomalle v Indiji proti Angliji in komaj je zapustil pristanišče, ga je zadela katastrofa. Na krovu je bilo 60 mož posadke in 20 potnikov, od teh 7 žensk. Lahko si mislimo, v kakšnem položaju so bili nesrečni brodolomci, ki jih je zanesla usoda v osrčje divje Afrike, daleč od Kapstadta med divja plemena, ki sicer niso nastopala sovražno proti njim, pa tudi pomagati jim niso hotela. Med potniki so bile tudi ženske, otroci in bolniki. Na sebi so imeli samo obleko, ki so jo nosili, ko se je ladja potopila. Odšli so v karavani v džunglo pod vodstvom kapitana potopljene ladje Cozona. Mornarji so nosili deco in bolne potnike. Kapstadt je bil zelo daleč in malo je bilo upanja, da bi v doglednem času prispeli do obljubljenega kraja, kajti hoditi so morali počasi, ker so mornarji nosili deco in bolnike, pa tudi izmučene ženske. Tako je romala karavana več dni vedno bolj počasi in slednjič so nekateri mornarji predlagali, naj pošlje kapitan najboljši zdrave in krepke naprej skozi pragozd, da bi dobila karavana iz prvega obljubljenega kraja pomoč.

Ta predlog je bil na videz dober. Kapitan je izbral 43 najkrepkejših mornarjev in jih poslal naprej. Toda džungla ni promenada in mornarji, ki so

odšli na pot v trdnem prepričanju, da dosežejo cilj, so se o tem kmalu prepričali. Lakota, napori in divje zveri so neusmiljeno kosile med njimi. Samo 6 mornarjev je prispelo do holandskega taborišča, kjer so jih nasitili in napojili, da so lahko pripovedovali o strašni usodi svojih tovarišev sredi pragozda. Čim so Holanci slišali, kaj se je zgodilo z nesrečnimi brodolomci, so organizirali rešilno ekspedicijo. V džunglo so poslali 400 oboroženih mož. Čez tri mesece se je ekspedicija vrnila in privedla s seboj tri brodolomce in dve indijski pestunji, ki so se od karavane ločili. O karavani pa ni bilo nikjer duha ne sluha. Med potniki ponesrečenega parnika je bilo sedem žensk in vse so izginile.

Rešeni brodolomci so pripovedovali o svojih doživljajih v pragozdu. Divja plemena sicer niso bila krvooločna, pač pa so divjaki zahrepeneli po belih ženah in so jih najbrž odvedli v svoja taborišča. Tudi Angleži so organizirali rešilno ekspedicijo, ki pa brodolomcev ni našla. Lovci, ki hodijo iz holandskega taborišča v džunglo, še zdaj iščejo ponesrečence, toda zaman. Mislilo je že več let in še vedno ni o karavani brodolomcev duha ne sluha. Čez osem let je prišel baje neki lovec v naselbino divjega plemena, kjer je opazil belo ženo. Govoril je z njo in jo skušal pregovoriti, da bi se vrnila med civilizirane ljudi, toda žena je njegov predlog odločno odklonila. Po opisu je bila to žena angleškega častnika v indijski armadi, ki je potoval z njo na parniku «Grosvenor» in videla je, kako so divjaki umorili njenega moža, predno so jo vso izmučeno in obupano odnesli v svoje taborišče. Tu se je dolgo upirala, slednjič jo je pa prisilil poglavar plemena, da je postala njegova žena. Lovec je videl v kolibi baje tudi njene otroke.

Take storje pripovedujejo v Kapstadtu še zdaj. Usoda nesrečnih brodolomcev najbrž ne bo nikoli pojasnjena. Vse kaže, da so divjaki moške pomorili, ženske pa odvedli v svoja taborišča. To je ena najstrašnejših katastrof, kar se jih je pripetilo doslej na morju.

Angleški kralj filatelista

Angleški kralj Georg je navdušen filatelista. Za zbirko poštinih znamk ima v svoji palači posebne prostore. Kraljeva zbirka je pa omejena samo na znamke iz angleške države. V njegovi zbirki so najdragocenejši eksemplari, med katerimi vzbuja posebno pozornost znamka z glavo kraljice Viktorije iz leta 1748. Pred mnogimi leti je kupil kralj redko znamko za 700 šterlingov. Modre znamke so tako redke, da je kralj plačal pred vojno za eno 1400 šterlingov.

V Londonu pa ima angleški kralj konkurenta, ki zbira redke znamke iz vsega sveta. To je znani angleški filatelista Duven. Najdragocenejša je njegova znamka za 2 centa iz angleške Guiane. Njegove zbirke znamk iz angleških kolonij in Amerike so največje na svetu.

Ljubice slavnih mož

Iz življenja slavnega pisatelja pravljic H. Andersena sta znani dve ljubavi dogodivščini. Več let je bil zaljubljen v hčerko bogatega finančnika Luisa Collina, kateri je posvetil več pesmi. Luisa ga pa ni marala in se je poročila pozneje z nekim advokatom. Ko je bil že prileten, se je Andersen zaljubil v slavno švedsko pevko Jenny Lindovo, pa tudi ona mu ni vračala ljubezni. Po Andersenovi smrti niso našli v njegovi zapuščini spominov na obe dami, pač pa je bilo v njegovih listnicah več pisem od neke Riborge Voigtve, ki jo je Andersen kot mladenič strastno ljubil, toda z enakim neuspehom, kakor Luisa in Jenno.

Aleksander Drozdov:

Smola

Vsi veste, da zima ni nikjer tako krasna, kakor v naših sibirskih stepah. Zbozdravniki Aleksander Ivanič Gololujev je stopil v silnem mrazu skozi zasnežena vrata in vzkliknil:

— Ah, dušica moja!
In pred njim so zaplesale ženske oči, zavoljo katerih je bil pripravljen napraviti tudi največjo neumnost. Mislil je, da oči ni opazil, da sta se mu približala od zadaj dva mužika v raztrganih kožuhih in da sta smuknili po stopnicah v hišo.

Gololujev je obhodil ves zasneženi vrt in pogledal je skozi nerazsvetljeno okno: O, dušica moja, ti ne slišiš! Pred očmi so mu plesali pogledi, kretanje, besede in vse ono vroče hrepenenje, ki ga rodi mlada ljubezen. O, dušica moja! — je ponavljal gredoč po zasneženem vrtu. Bil je že čas, da bi odšel v klub, v družbo, da bi se z znanci pomenil, kaj prinese novo leto. Toda Aleksander je okleval. Nekaj časa je taval po vrtu, potem je pa sedel na klopec za hišo. Sneg se je lesketal v mesečini in kramljal o neizogibni sreči.

Tam daleč v ozki ulici so se začeli koraki. Čokat mož se je približal in šel

mimo Gololujeva. Gololujev je šinila vsa kri v glavo. Spoznal je Nikolaja Ivaniča, moža svoje ljubice. Nikolaj Ivanič se je ustavil na pragu, otresel je sneg s škornjev in izginil v temno vežo. Gololujev je vzdihnil, ozrl se je na luno in začel sanjati.

— Odvedem vas, Tatjana Vasiljevna, — je razmišljal, — iz tega večnega snega v deželo, kjer cveto vse leto limone, kjer strastne sevillske žene ljubijo matadorje in vročo kri na pesku sredi arene. K vam prihaja mož, smrdeč po žganju in smoli, s katero maže lok svojih mrtvih gosli. Ta prihaja k vam, naziva vas Tanjuša in igra vam španske romance. Tanja, samo vas popeljem tja, kjer igrajo romance pravi Španci.

Aleksander Ivanič nikoli ni videl Špancev, toda vse življenje je gojil vročo željo videti jih, vse življenje je hrepenel po burni strasti, po sevillski ljubezni. Toda za enkrat se je lahko še tako oziral, pa mu ni nič pomagalo. Povsod je videl samo s snegom pokrito zemljo.

Tovariši so ljubili Nikolaja Ivaniča, ker je imel dobro srce, ker je lepo igral na violino in ker je imel srčno napako, ki bi ga lahko vsak čas spravila v grob.

Zivel je zelo skromno, igral je in strastno trpel vedno, kadar mu je na-

Slavni angleški pesnik lord Byron je ljubil svojo polsestro Avgusto, s katero je imel baje hčerko. Leta 1816 je zapustil po rojstvu prvega sina svojo ženo Ano Isabello in ni se branil očitkov, da je storil to zaradi Avguste. Svoji polsestri in njeni hčerki Medori je zapustil znaten del premoženja. Medora se je pravdala z Byronovo vdovo za dedščino in utemeljevala svoje zahteve z listinami, ki so bile baje spravljene v kaseti njene matere. Ko so kaseto odprli, so res našli v nji ljubavna pisma, ki jih je pisal Byron svoji polsestri.

Senzacionalen proces proti nemškemu tovarnarju

V tretjek se je pričel pred draždanskoro poroto senzacionalen proces proti tovarnarju šivalnih strojev Friedrichu Treiberju, ki je obtožen, da je umoril svojo ženo, da bi dobil zavarovalnino. Proces vzbuja splošno zanimanje, kajti sodišče zanesljivih dokazov nima, marveč se opira samo na indicije in domneve. Zločin je bil izvršen brez prič. Kljub temu je sodišče poklicalo k razpravi 30 prič, ki naj bi dokazale, da je morilec res Treiber.

V septembru predlanskega leta je napravil Treiber turo na Grossglockner. Spremljala ga je žena, ki je baje padla v prepad in se ubila. Zavarovana je bila za 30.000 dolarjev in obtožnica dolži Treiberja, da je ženo pahnul v prepad, da bi se polastil visoke zavarovalnine. Treiberjeva je bila izborna plezalka in absolutna je že nebroj nevarnih alpskih tur. Kritičnega dne je padla v 80 m globok prepad in se ubila. Mož je trdil, da ji je postalo nenadoma slabo in ker je plezala za njim, je opazil nesrečo šele, ko je žena že zdrknila v prepad. Obtožnica pa trdi, da je Treiber nalašč pahnul ženo v prepad. Mož je bil v denarnih stiskah, poleg tega je pa imel ljubico, kateri je nekaj tednov pred tragedijo v planinah obljubil, da se z njo poroči. Baje se je tudi zaradi nje tako zadolžil, da mu je pretil konkurz.

Po smrti svoje žene je skušal dobiti Treiber od županja občine Heiligenblut izpričevalo, da ni kriv smrti svoje žene. Se istega dne je skušal brzojavno dvigniti zavarovalnino v znesku 30.000 dolarjev, ki je bila po smrti njegove žene izplačljiva. Zahteval je, naj mu pošljejo denar kar v Heiligenblut. Zelo obtežila je za Treiberja okolnost, da je že pred turo povpraševal, da-li mora zavarovalnica v slučaju turistovske nesreče izplačati celo zavarovalnino ali samo en del. So pa še druge okolnosti, ki govorijo proti obtoženemu tovarnarju. Nekaj dni pred tragedijo na Grossglocknerju se je tovarnarjeva ljubica preselila v drugo stanovanje, v katerem je pripravila sobo tudi za tovarnarja. V to sobo se je Treiber teden dni po smrti svoje žene res preselil.

Vse to govori jasno proti Treiberju, ki pa vsako krivdo odločno taji. Zagovarjata ga dva odlična odvetnika, eden iz Berlina, drugi iz Draždan. Sodišče je povabilo k razpravi 30 prič, zagovornika pa 40. Kot priče nastopajo najboljši nemški turisti, ki bodo povedali, da-li gre za nesrečo ali za umor.

Žvečenje gume

Gumo žvečijo navadno nervozni ljudje. Kakor mnoge druge razvade, tako se je tudi ta preselila v Evropo iz Amerike, kjer se je med nervoznimi Američani prvič pojavila. Žvečenje gume je posledica razdraženih živcev, ki jih človek ne more spraviti v red ne z zmernim življenjem, ne s sportom. Američani so znani kot najbolj nervozni ljudje. Redko se pripeti, da bi Američan sedel nekaj časa mirno, če pa že sedi, se mora vsaj na stolu gugati. V gledališču, kinu ali na koncertu mora stopčati z nogami in udarjati po taktu ob tla. Zato se je med Američani tudi razpasla navada, da žvečijo gumo.

Mirno lahko rečemo, da so se vse zdravju škodljive navade preselile v Evropo iz Amerike. Opij, morfij in kokain smo dobili od Američanov. In zdaj so prenesli v Evropo še žvečenje gume. To je grda, nezdrava in nesmisel-

na razvada. V Ameriki žvečijo gumo vsi od milijonarjev do siromašnih delavcev. Vse ulice so polne spolzke, ostudne, prežvečene gume. Predno stopi v stanovanje, mora vsak Američan dobro obrisati čevlje, da odstrani s podplatov prežvečeno gumo. Vsi ameriški hoteli imajo velike napise, s katerimi naprošajo goste, naj prežvečene gume ne mečejo na tla in tudi na ulicah je prepovedano metati gumo iz ust, toda Američani se za to ne zme-nijo. Policija je brez moči, dasi se je pripetilo po mestih že več nesreč, ki jih je zakrivila ta grda razvada. Človek stopi na košček prežvečene gume in pade tako, da si zlomi nogo ali roko.

Mož, ki je uvedel v Ameriki to grdo razvado, se imenuje Wrigley. On je v pravem pomenu besede monopoliziral žvečenje gume. Njegovi preparati so zelo primitivni in Wrigley se ne potruži, da bi jih zboljšal. Tovarniška cena gume je zelo nizka, toda Wrigley jo prodaja s 300% dobičkom. Če pomislimo, da prežvečijo samo v Ameriki vsak dan več milijonov koščkov gume, vidimo, da ima Wrigley od te grde razvade ogromne dohodke. Žvečenje gume se je zadnja leta zelo razpaslo tudi v Nemčiji in v Angliji. Wrigley dela reklamo za svoje izdelke in pravi, da so zdravijsko koristni. V resnici pa žvečenje gume niti od daleč ne more človeku koristiti, ker draži samo žleze, iz katerih se cedi slina.

Nove knjige in revije

Fr. Govekar, «Rokovnjači». Priljubljeno Govekarjevo igro je izdala «Tiskovna zadruga» v tretjem natisu. Igro so povsod že tolikokrat z uspehom urizirali, da jo pozna malone vsa vsaka vas. Nova izdaja bo zlasti dobrodošla vsem podeželskim odrom, ki te popularne knjige še nimajo. Knjižnica je izšla v založbi «Tiskovne zadruge» in stane s poštnino vred 21 Din.

Dijaški koledar. Drž. pov. nakladna knjižara v Zagrebu je izdala za šolsko leto 1928./29. zelo praktične dijaške koledarčke, ki jih je odobrilo prosvetno ministrstvo. Koledarčki so namenjeni srbskim, hrvaškim in slovenskim dijakom, ker so izšli v treh serijah, v srbskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Četrta serija je namenjena profesorjem. Koledarčki so sestavljeni nalašč za šolske svrhe. V njih najdemo dijaki in profesorji vsa potrebna praktična navodila za šolo. Vsaka serija prinaša krasne slike naših krajev, javnih naprav, ena onih iz Srbije, druga iz Hrvatske, tretja iz Slovenije. Tako praktičnih in okusno opremljenih dijaških koledarčkov pri nas še ni bilo. Zato smo prepričani, da bodo i dijaki i profesorji radi segali po njih, zlasti še, ker so glede na bogatost vsebine zelo poceni. Vsak koledarček stane 10 Din. Za mal denar dobi torej dijak ali profesor dobrega spremljevalca in pomočnika v svojem poklicu, obenem pa kuposko izkaznico, s katero se lahko udeleži nagradnega tekmovanja. S to izkaznico, ki je priložena koledarčku, imajo dijaki in profesorji tudi znanostni popis pri nakupu raznih potrebščin v vseh boljših zagrebških trgovinah. Dijaški koledar toplo priporočamo, ker je res sestavljen tako, da v polni mori doseže svoj namen.

Potrebna knjiga. Pokojninski zavod za nameščence je izdal knjižico «Pokojninsko zavarovanje nameščencev po stanju 1. septembra 1928», ki jo je sestavil njegov pod-

direktor g. dr. Janko Vrančič. Knjižica obsega najnovejša besedila zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev, statut Pokojninskega zavoda za nameščence in pravilnik o draginskih dokladah z najpotrebnejšimi pojasnili, pregledno razpredelnico sedaj veljavnih plačnih razredov, zavarovalnih premij in rent, praktičen primer, kako se računajo rente in seznam dosedanjih zakonov, naredb in drugih uradnih odredb o pokojninskem zavarovanju Knjižica je izšla v slovenski in hrvaški izdaji in se dobiva pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani za 10 Din.

Planinski vestnik. Izšla je oktobrska številka «Slovenskega planinskega vestnika», glasila Planinskega društva. V tej številki razpravlja uvodoma dr. Henrik Tuma o imenoslovju Juljskih Alp, dalje prinaša vestnik ekscerpt govora vladike dr. Jegliča povodom blagoslovitve Aljaževih kapelice v Vratih. Dr. Josip Oblik opisuje turo od Ivančice do Boča. Josip Wester je prispeval «Po mejnih vrhovih». Pavla Jesihova pa «Severna stena Široke peči». Prav zanimiv je tudi obzor in društvene vesti. Številka je opremljena z dvema krasnima slikama: Vrata in Mojstrovka.

«Zvonček, list s podobami za slovensko mladino». Izšla je septembarska številka «Zvončka». Njegova vsebina je pestra in bogata, kakor vedno, tako da bo razveselila vso mladino. «Zvonček», ki prehaja že v 30. leto, izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v predplačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din. Naroča se v Učiteljski tiskarni. Mladini ta list toplo priporočamo.

Zenski obzor. Izšli sta 7. in 8. številka «Zenskega obzora», revije čeških žen. Pisateljica Zofia Pohorecka se v prvodni spominja v daljšem članku nedavno umrlega češkoslovaškega pesnika in lirika Antona Ševca. Zenski obzor se naroča v Prazi. Kral. Vinohrady, Rypská ulica 8.

Jugoslovanski Turizam. Bogato ilustrirani oktobarski broj ove revije je izišao je iz štampe s ovim sadržajem: Dr. R. Sieber, Zimska sezona u Dalmaciji; I. F. Lupis, Napoko iskoriscavanje turizma; Dr. I. Tartaglia, Kraljev Kamen u Splitu; informativne vijesti i bilješke. Na engleskom jeziku: F. Copeland, Bakar, Sušak and Kraljevica; na njemačkom: Rosnien, ter turistične notice.

«Zenski list» za modu, zabavu i kućanstvo. Izšao je u elegantnoj opremi, oktobarski broj ovog rasirenog i u ženskom svijetu objavljenog mjesečnika. Modni dio donosi pregled jesenske mode, mnoge modele u bojama, modni pribor, dječju modu i ručni rad. Tekstovni dio sadržava odabranu zabavno stivo, poučne članke, praktične upute o zdravstvu, kosmetici, kućanstvu, kuhinji itd. «Zenski List» izlazi mjesečno, preplaća na 3 mjeseca 10 Din 45.—, naručuje se kod Uprave «C. L.» u Zagrebu. Samostanska ulica 2. Pojedini broj dobije se u svim knjižarama, papirnicama i trafikama uz cijenu od 10 Din 18.—.

Najbolje, najtrajnije, zato najcjenije!

Najgrandioznije i orijentalски vefilm

BELA HANUMA

Telef. 2124.

Razkošje in tajnosti harema. Nad 60 lepih odalisk. Suženstvo in krutost orijental-ske ljubezni. Nasproti va med Orijentom in Zapadom.

V glavnih ulah nastupajo
GRETA NISSEN
in Charles Farrell

Predstave ob 4, 1/2, 1/8 in 9
v nedeljo ob
3, 1/2, 6, 1/8, in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

niki, razbojniki!
Kmalu so zaškripala v zadnjem delu hiše vrata in na pragu salona se je pojavila Tatjana Vasiljevna v nočni obleki s turškim šalom okrog vratu. Začudeno se je ozrla po salonu in roke so se ji tresle.

— Ti si, Aleksander? Zakaj pa kričiš?

— Razbojniki! Razbojniki! — je kričal Gololujev.

Tatjana je padla sveča iz rok in ugasnila je. Gololujev je dolgo prižgal vžgalico. Slednjič je prižgal svečo in začela sta ogledovati salon. Vlo-milca sta odnesla stare, počrnele svečnike, denar iz skrinje in gosli Nikolaja Ivaniča. Nikolaja pa ni bilo nikjer, dasi je Gololujev prisegal, da ga je videl, kako je stopal teško sopihajoč po stopnicah. Vse je bilo čudovito in nepričakovano tako, da je bilo treba hiteti po policijo. Gololujev pa ni mislil na policijo. Bil je ves srečen in v prekipeljavem navdušenju je dejal Tanji:

— Pojdiva, Tanja! To je znamenje. Kaj ne verjameš, da je to znamenje? Odnesla sta mu violino, jaz mu pa odnesem tebe.

Tedaj je Nikolaj Ivanič, vržen z robcem v ustih in z zvezanimi rokami v predsobo, prvič zastokal. Telo ga je bolelo, sence ga je skelelo po udarcu

z ročajem noža, a srce mu je utripalo tako močno, da se mu je zdelo, da ima v prsih zvon. Gololujev mu je z drhtečimi rokami razvezal roke, dvignil je Nikolaja Ivaniča ter ga odvedel v salon kjer ga je posadil v naslonjač. Nikolaj Ivanič se je opotekal, oči so se mu nekam čudno iskrale in sukno je imel raztrgano. Ko sta imela še dva koraka do naslonjača, se je zvrzaval in objel Aleksandra Ivaniča. Pogled mu je blodil po salonu.

— Nikolenka, — je zašepetala Tatjana in iztegnila roke proti njemu. Sveča je prasketala Nikolaj Ivanovič je poiskal z očmi Tatjanin obraz, nasmehnil se je in dejal:

— Tanja, vse sem slišal. Na svetu ni sreče, ki bi ne temeljela na laži in hinavščini. Zato sovražim življenje.

Silna bolečina mu je spaličila obraz. Zašepetal je še nekaj nerazumljivega in izdihnil svojo dušo.

Aleksander Ivanovič in Tatjana Vasiljevna si nista znala pomagati drugače, nego da sta hotela takoj pobegniti iz oropane hiše v Španijo. Oblasti so ju pa zadržale na prvi postaji. Okolnosti so bile zelo zamotane. Aleksander Ivanovič je bil obtožen, da je umoril Nikolaja Ivanoviča in fingiral vlom. Tatjana Vasiljevna je bila obtožena soudeležbe pri umoru. In tako sta romala namesto v Španijo v kajbico.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

Azael je vstopil. Bil je ves prepoten. O mozu v rdečkastem domu je dobil samo površne informacije. Dohitel ga je pri mostu Rialto in videl je, kako je izginil v ozki ulici, kjer so se ljudje prepirali. Razburjena množica je zagradila Azeala pot in tako neznanca ni mogel več zasledovati.

— Torej ni nobenega upanja! — je zamrmrala grofica. — Nikogar ni v Benetkah, ki bi nama mogli povedati...

— Stojte, — jo je prekinil markiz, kakor da mu je šinila v glavo srečna misel. — Nasprotno, morda je pa le v Benetkah mož, ki nama pokaže sled tega človeka. Azael, ali niste rekli, da je šla maska proti mostu Rialto?

— Da, Excellenca, — je odgovoril Azael. — Šla je tako hitro, da sem jo komaj dohajal.

— Azael, ali se ne pride čez most Rialto k prokleti hiši?

— Da in ne, Excellenca. Pot namreč vodi tudi po suhem. Ker se pa pripravljajo k prokleti hiši?

— Azael, ali poznate proklete hiše v Benetkah? O tej palači pripovedujejo tako grozne reči, da se človeku jeziijo lasje.

— In nisi nikoli videl grofa Lippone, ki daje palačo v najem?

— Ne, Excellenca.

— Jaz ga pa poznam, — je dejal markiz in se obrnil h grofici, ki je drhtela pri vsaki njegovi besedi in vsakem

vprašanju. — Azael, z menoj pojdeš, Azael, je dejal markiz sužnju.

— Hvala lepa, Excellenca, raje stojim vso noč med najhušim nalivom na cesti.

— Strahopetnež! Če je tako, te samo prosim, da mi preskrbiš gondolo. Grof Lippone je moj prijatelj. Često sem bil njegov gost, prednočnim sem igral pri njem in od njega pričakujem vesti o našem heznancu, draga grofica.

— Grof Lippone, — je odgovorila grofica, — to ime mi ni znano. To bo kak tujec, kajne?

— Ne vem, grofica, kdo je ta grof Leppone. Star je in grd, izmozgan in sključen. Lomi nemščino in ima igralnico v svoji hiši, to je vse, kar vem. Vem še to, da ni Italijana ali tučja v Benetkah, o katerem bi mi ne bil povedal vseh podrobnosti. Med nama rečeno, mislim, da je v policijski službi. Grom in strela! Da imam pri rokah služge strica, gospoda de Sartines, bi bila ta zadeva kmalu urejena. Skratka, naj se zgodi karkoli, zdaj je čas igranja pri njem in nanj se obrnem.

— Če bi vam pa pretila nevarnost... Vem, da ste junak, markiz, toda v Benetkah junaštvo proti bodalu ne pomeni mnogo.

— Ukrenil sem vse potrebno, — je odgovoril markiz. — Da..., od svoje aretacije davi in malo galantnega sestanka, ki ste mi ga privoščili nocoj, — je pripomnil tiho.

Obenem je pokazal markiz de Saluces grofici dve nabasani pištoli, ki ju je potegnil iz žepov, rekoč:

— V Benetkah je treba nositi tole namesto tabatereje in obliža.

Ta čas se je vtila ploha in zapihal je močan veter. Markiz je hotel vzeti s se-

boj Azeala, misleč, da ostane markiza ob takem vremenu doma, toda Safia je pograbila svoj pajčolan in masko ter mu namignila, naj molči.

Kmalu je Azael odvezal pri vratih gondolo, ki jo je vihar metal sem in tja.

— Zares — je mrmral markiz, — prav pravijo ljudje. Če si ženska vtepe kaj v glavo, je vsak protest zaman. Imenitno vreme za izprehod po kanalu. Obeta se nam res romantičen izlet.

Zabliskalo se je in zažarela so okna gondole, v katero je sedla Safia. In zopet je nastala popolna tema. Čolnar je zavil za vogal prve ulice, ki jo je opazil. Morje je bilo tako razburkano, da se je nedvomno bal. Vozil je pod mostom Rialto in mimo okraj sv. Pavla, potem je pa spretno zavil proti cerkvi sv. Joba k palači, ki je bila tako mračna in strašna, kakor nobena ob kanalu Reggio.

Samo eno okno je bilo, za silo razsvetljeno, drugače pa je objemala vse poslopje tema. Da se ni bliskalo, bi čolnar palače sploh ne opazil. Markiz je pokazal na njo s prstom in zašepetal Safii, da je to dom grofa Lippone.

— Eno okno je razsvetljeno. To priča, da je grof doma. Čudno se mi pa zdi, da ne vidim pred palačo nobene gondole. Navadno so bile tu privezane gondole. Gospodje, ki so se zbrali v grofovi igralnici, so menda prispeli v nosilnicah.

— Prokleta hiša! — je zašepetala gofica. — Često sem slišala od senatorja Galvagnija, da so jo hoteli podreti. Mnogi Benetčani še vedno verujejo, da so se vršile v 16. stoletju v nji čarovnije. Ali mislite, markiz, da boste

dobili na tako nejasno vest o rdečkastem domu...

— Prepustite to meni, morda naletim med običajnimi grofovimi gosti na vašega moža. Dovolite mi samo dati vam dober svet. Zdi, ko ste me spremlili h grofu Lippone, se vrnite v svojo palačo, draga grofica, kajti zdelo se mi je, da vaš mož ni bil posebno dobre volje. Obljubim vam, da pridem zgo-daj ali pa pošljem pismo. Vrnite se in pustite me samega!

— Markiz de Saluces, — je odgovorila grofica in zadržala po vsem telesu, — prepričali se boste, da v oddaljenosti in pogumu ne zaostajam za Italijankami. Ta mož, ki se mudi zdaj v Benetkah in ki ga ne poznam, ki pa lahko govori z beneškim dožem, tega moža jutri ne sme biti več med živimi, razumete? Sicer bom tarča roganja vsemu plemstvu.

— Kdo neki je ta mož, grofica? Cagliostro zaupnik? Cagliostro je vendar na Dunaju. Francoski plemič? Toda ta bi me bil objel in poljubil vričo vseh na trgu sv. Marka. Vsekakor, lepa grofica, moja roka je vam na razpolago. Mislim, da sem to že dokazal. Nikoli ne bom pozabil rane, ki mi jo je zadal ta vražji Cagliostro in nič bi ne imel proti, če bi se mogel revanžirati temu ali onemu njegovemu prijatelju.

— Glejte, markiz, tale lučica hodi po sobah kakor veš. Človek bi mislil, da je to duša davno umrlega lastnika te mračne palače.

— Torej počakajte me tu, grofica, če že ne gre drugače. Upam, da je Azael oborožen.

Azael je pokazal markizu dolg nož za pasom.

— Dobro, — je dejal markiz. — Sedaj pa, čolnar, priveži svojo gondolo k temule stebru, kajti morje je razburkano.

In res je nastala tisti hip strahovita nevihta. Valovi so pljuskali čez gondolo in čolnar se je začel križati. Dva služabnika v livreh grofa Lippone sta se pojavila v veži in sta zabarikadrala z deskami pozlačene mreže na oknih.

— Grof Lippone? — je vprašal markiz prvega.

— Njegova Excellenca se je pravkar vrnila, — je odgovoril sluga. — Kdo ste?

— Tu je moje ime, mrcina, — je odgovoril markiz in mu vrgeel možnjo denarja.

Sluga je pobral možnjo, jo potežkal in namignil markizu, naj vstopi.

— Naš gospod se pripravlja k počitku, — je dejal sluga markizu. — Takoj ga obvestiva.

— To je odveč, sam se mu javim. — Toda, Excellenca...

— Vem, da mu je mnogo ležeče na tem sestanku, kakor tudi meni. Konec besedi.

Markizova samozavest je razorožila služabnika in tako je mnočni gost kmalu stopal po stopnicah. Skozi igralnico je prišel do vrat razsvetljene sobe in ko jih je odprl, je obstal pred možem, ki je baš oblačil pred beneškim zrcalom nočno haljo.

Mož se je naglo obrnil, preproge, ki so pokrivalo predsobo, so bile krive, da se markizovi koraki niso slišali. Mož pred zrcalom je bil očitno iznenaden in presenečen ker je hitro skočil k svoji maski, ležeči na stolu kraj rdečkaste doma.

Velika izbira — najnižje cene

Dvokolesa od Din 1000.—
Sivalni stroji od „1400.—
Otroški vozički od „240.—
Motorji po najnižji ceni.
Oglejte si pred nakupom našo zalogo. Prodaja na obroke. — Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Poslužite se izredne prilike in nabavite si damske plašče v modnem salonu za dame in gospode

Aloizij Paulin

— Ljubljana, Kongresni trg št. 5 —

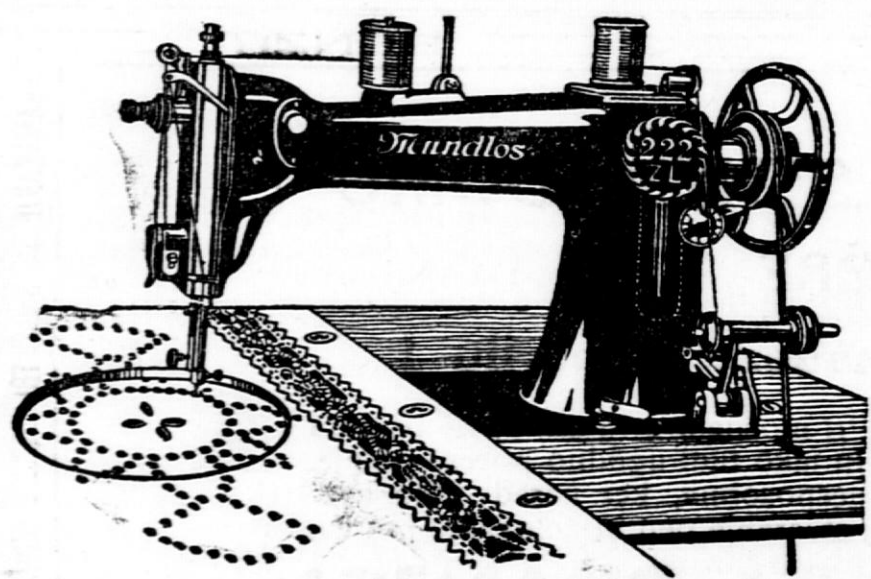
Izvrševal bom vsa dela damske in moške garderobe ter bom imel na zalogi blago in gotove najnovejše modele damskih plaščev po konkurenčnih cenah.

Svarilo!

Neki Franjo Klemen ponuja zasebnikom manufakturno blago proti plačilu na obroke. Vsakogar najodločneje svarimo, da bi dalj Franjo Klemenu na plačila, akonto-plačila ali podobno, če bi prišel s takimi ponudbami, oddajte ga prvi policijski oblasti 1812

Ceneno češko perje.

1 kg sivga opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljave carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej pošiljnine prosto. Vzorec zastoji. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benetki Sachsel, Lobež št. 2 v Piznu, Češkoslovaška. — Poštne Posiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

NOVOST! Cenjene dame, oglejte si pred nakupom zalogo ravno kar došlih, krasnih brzošvalnih strojev, najnovejše iznajdbe moderne tehnike. Na vsak stroj popolnoma enostavno šivate vsakovrstne blago, našike in čipke s cikcak si-om, večje najmodernejše in luknjaste veznine, gume in gumboje. Pouk v vezanju brezplačen. Ceniki franko. Prodaja tudi na obroke. — „TRIBUNA“ F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4

Zahvala.

Vsem, ki so nam kakorkoli izrazili svoje sočutje, posebno pa sorodnikom, znancem in prijateljicam, ki so naši blagi rajniki

Fin

v obilnem duhtečem cvetju poslali svoj poslednji pozdrav, nji v slovo in nam v tolažbo, sporočamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

V LJUBLJANI dne 5. oktobra 1928.

Družina Belè.

Učiteljica klavirja

se išče. Ponudbe s pogodi na upravo lista pod „Takol/1829.

Prodaj hišo

z lepim velikim vrtom. Lepa solčna lega. Stanovanje takoj prosto. Rožna dolina, cesta 7, št. 9. 1826

Domače

krvave klobase

soboto in nedeljo. Ahaciljeva 5. Pavla Petdestin. 1825

Angleške ure

MISS FARLER, Dvofakova ul. 3/III. Pojasnila od 1.—3. 1822

Strojni ključavničar

Šli št. praktičar za šoferja v kako mehanično delavnico, tovarno ali k zasebniku proti mali odškodnini eventuelno zastoji. Cenj. ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Uporabljiv-1818.“

Šofer

zmožen samostojnega popravila in strojni ključavničar ter sposoben tudi vodovodnih in parnih instalacij išče enega ali drugega mesta. Cenj. ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Uporabljiv-1818.“

Nagrobne svetiljke

vseh vrst in druga kleparska dela izvršuje točno in solidno tve-ka Jos. Otorepec, Za Gradom 9 (ob koncu Strelške ul.). 1819

Stanovanje

2 sob, kuhinje, kopalnice in vseh pritlikin z balkonom in nekaj vrta se odda takoj. Naslov v upravi lista. 1830

Mlajša prodajalka

išče službo v manufakturni trgovini, zmožna tudi v šivanju. Nastopi lahko 15. oktobra. Ponudbe na upravo lista pod „Prodajalka/1806.

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritlikin išče miren zakonski par. Ponudbe na upravo lista pod „Suho stanovanje/1808.

Trgovski lokal

za specerijsko trgovino se takoj odda. Ponudbe na upravo lista pod „Prometni kraj/1794.

Blagajničarka

zmožna slov. in nemškega jezika išče službo, gre tudi v hotel ali kavarno. Ponudbe na upravo lista pod „Blagajničarka/1796.

Ključavničarski pomočnik

star 24 let, išče službo. Nastop lahko 15. oktobra. Ponudbe na upravo lista pod „Marljiv/1777

Hišo

večstanovanjsko, dobro ohranjeno, takoj kupim proti takojšnjemu plačilu. Posredovalci so izključeni. Dopise na upravo lista pod „Ljubljana/1788

Posojila

do 50.000 Din išče solidna tve-ka mešanega blaga ali sprejme družabnika. Obresti in sigurnost zjamčeni. Ponudbe na upravo lista pod „Posojilo/1790

Šivilja

izvežbana v damski konfekciji in perilu išče službo, gre tudi v trgovino. Ponudbe na upravo lista pod „Šivilja/1802.

Prazno sobo

električno razsvetljeno v centru išče gospodična (drž. uradnica). Ponudbe na upravo lista pod „Svetla in zračna/1801.

Gospodična

večletno prakso, zmožna pisarniških del, išče službo blagajničarke ali konoristije. Nastopi po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod „Poštena/1754

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

«VELIKA PRATIKA» je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednjih tiskarna in litografski zavod Ljubljana. Breg štev. 12

PUH — PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vezanje se postuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI «ADLER» — KOLESA iz prvih tovarn, «Dürkopp», «Stryia», «Waffenrad» (Orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev — Daje se tudi na obroke. — Ceniki franko in zastoji.

IVAN JAX i SIN LJUBLJANA, Gospodetska 2

!! Znižane cene — Cene znižane !

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAVIC FLOR in VOL-puloverji, jopice za dame in gospode, svileni šali. Srajce, ovrtnike, kravate, DISECA MILA. — Kompletne potrebščine za sivilje, krojače čevljarje in tapetnike. — Veznine in čipke

pri Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi)

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Ustanovljeno 1860

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

poleg gl. kolodvora.

Cerkvena umetna dela

altarij, prižnice, obhajilne mize itd.

Marmornate plošče

za mobilije, elektromonterje, strojarje, trgovske pulte, mesnice, kopalnice, stopnišča in veže v vseh barvah.

Nagrobni spomeniki,

mavzoleji, rodbinske grobnice, ka-pole.

Marmornati kamini

za salone in elegantna stanovanja

Kameniti ližaki za kuhinje

Najnovejši kamin za salon

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Janeza Strožnika posestnika

se vsem prijateljem in znancem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo p. t. pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za ganljive, v srce segajoče žalostinke, darovalcem krasnih vencev in cvetja in končno vsem onim, ki so našega draga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegov poslednji dom.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Velour in sukno
za damsko plažo, velika izbira — nizke cene
R. Miklauc
pri Škofju
LJUBLJANA, Ljubarjeva
ulica — Medarska ulica
— Pred Škofijo

Lovske puške

flobert puške, browninge, pištole za straženje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih in ribišk potrebnosti ter umetni ogenj.

F. K. Kaiser,

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

2 leti kredita

VSEH VRST

mizarski in kolarski stroji

posamezni in univerzalni s vgrajenimi motorji ali brez njih

Polnojiaremniki

Welker Werke I. Wachstein, Wien X/II.
LAXENBURGERSTRASSE 12

Snežne čevlje in galoše
dajte pravočasno v po-
pravilo **tvrdki**

M. TREBAR,
Ljubljana,

Sv. Petra cesta števil. 6

Stružnice

razne stroje in orodje, avtomobile in motorje kupim. Ponudbe posla-
di na F. Batjel, Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4. 82-T

Na prodaj

Več rabljenih otroških vozičkov in dvokoles, v dobrem stanju, zelo poceni na prodaj. F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 1705

Kupim

rabljene avtomobile, motorje, stružnice itd. Ponudbe posla-
di na F. Batjel, Ljubljana, Karlovska ce-
sta št. 4. 1706

Sukno — Doubl
Kamgarn
za moške obleke, velika izbira — ugodne cene
R. Miklauc
pri Škofju
LJUBLJANA, Ljubarjeva
ulica — Medarska ulica
— Pred Škofijo

Vi dosežete vaš namen

najhitreje in najbolje ako se se poslužite

MALIH OGLASOV

v SLOVENSKEM NARODU
ki so najcenejše in najbolj
uspešnejše sredstvo za nakup,
prodajo, službo, stanovanje,
itd., itd.

Mehanično umetno vezenje,
entlanje, ažuriranje, tambu-
riranje in predtiskanje
najcenejše in najfinije

Matek & Mikeš
Ljubljana, Da matinova 13

Najboljši brnski blagovi

zajamčeno čisto volneni

moški in damski blagovi

Zadnje novosti za

jesensko in zimsko sezono

razpošilja starorenomirana

zaloga tvornice sukna

Siegel-Imhof, Brno

Palackého št. 12 (Československá)

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene.

:: Najsolidnejša izvršitev vseh naročil ::

Na zahtevo vzorci zastoj in pošt. prosto

Svetujemo Vam, da si nabavite samo edino najboljšo in najlepšo

KOLO in ŠIVALNI STROJ

'Gritzner' in 'Adler'

in švicarski pletilni stroj
„DUBIED“ istotam naj-
boljši pisalni stroj v kon-
strukciji in materialu
„URANIA“

samo pri

Josip Petelinc-u
LJUBLJANA. Telef. 2913

Prva slovenska parna vulkanizacija v Ljubljani

Peter Škafar, Rimska cesta števil. 11

je edina tvrdka v Ljubljani, ki ima oblastveno dovoljenje za popravila galoš in snežnih čevljev, kakor tudi vseh drugih gumastih predmetov. Zatorej dajte svoje galoše in snežne čevlje v popravilo samo tej tvrdki, ki ima za popravila gumastih predmetov zaposlene samo strokovnjake, ki na specialnih strojih strokovnjaško izvrše popravila.

Letos znižane cene.

Postrežba solidna.

Hmeljska komisijska družba **J. LAVRIČ & Cie., Strasbourg, 4, V. M. aux vins,** je

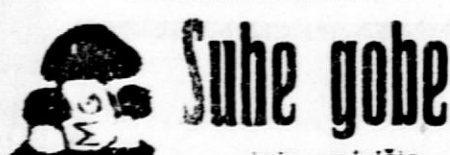
vsem hmeljarjem in trgovcem

na razpolago z vsemi informacijami glede izvoza na francoski in belgijski trg ter za komisijsko prodajo.

Tranzitna skladišča.

Brzjavi: Lavric, Strasbourg.

Telefon: 15 — 19 in 49 — 27.

Sube gobe

racije najvišje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ulica 4
(poleg mestne ljudske kopeli). —
Telefon 2329.

I. Stjepusin

13

ZAGREB, Jurjevska 57

prilaga najboljšo

tambure, šice, šole,

partiture in ostale po-

trebnosti za

vsa glasbila.

Odlikovan na

pariški izlozbi.

Ceniki franco.

NAMAKANJE — S — TRI — ♦ — IZPIRANJE — Z — BENZIT

DEŽEVNICA V LASTNEM DOMU !
TRDA VODA ŽRE MILO !
Povzroča apnene madeže v perilu !

Deževnica je mehka voda. Pri močnem stvaranju pen osigura popolno delovanje pralnega sredstva in tako tudi ugodno poceni pranje. Trda voda je za pranje perila nesposobna, ker naredi milo kvečjemu delu neporabno in tako prepreči stvaranje pen in delovanje pranja.

MEHKA VODA ZA PRANJE !

Najenostavnejše in najboljše sredstvo, da se trda studenčnica ali voda iz vodovodov omeha je dodatek od nekaj TRI! Zatorej: **K vsaki pralni vodi vedno nekaj pesti polno TRI!**

NAMAKANJE — S — TRI — ♦ — IZPIRANJE — Z — BENZIT

Obljeni (karbon) papir, indigo papir, barvne trakove, barvo za štopiljke, paginirke in blagajne dobite vedno in najceneje pri **Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6** | Telefon 2980

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev de viz in valut, horzna naročila, oreduin in krediti vsake vrste, eskomot in in kaso menic ter nakazila v tu. in in zemstvo sale, deposits itd. itd. Brzjavi: Kredit, Ljubljana — Tele- 2040 2457 2548 Interurban 2708